

31/5/23

వత్రి దినము వ్రకటింప బడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

వంపుటము ౧౭
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1923-వ సం॥ డిసెంబరు 17-వ తేది సోమవారము

No. 215

శ్రీ విభవనాథ సంవత్సర మార్గశీరమాన శుద్ధ పంచమి

నందిక ౨౧౫

ఆమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారికే జేలకునే
జ్యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మామ్రును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెయ్యిల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
మరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి ముష్కదార్శములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ పాడుచున్నాడు.

ఆమృతాంజనము అన్నివిధములకు
నోవ్వులకు వలచువంటిది.
పంచభావ చీటి చూచి కొనుగ
జేయవలయును.

తొన్ని డబ్బిలో నహా నీసా 1-2 రూ॥
డబ్బి 1-2 రూ॥ 6-10 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో

4, 7 రోజులెట్టివిధి, మద్రాసు
100 ఫీట్లు, పోస్టు, పోస్టాఫీసు

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిరీ కంపెనీ, బెజవాడ-ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు. మోసములేదు.
మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజాలు, మెడగొలుసులు, రత్న
ములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్ల గొలుసులు, బంగ
గారు, వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సి
ముగా నుండును.

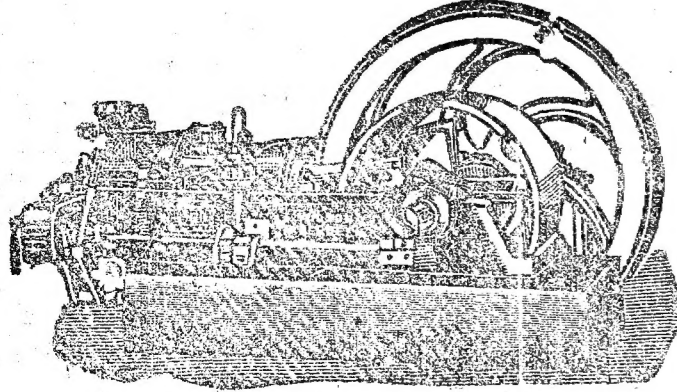
నవరసుబంగారునకు, ఛాచివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితన
మునకు గ్యారంటీ
4387
నచ్చనివస్తువులను తిరిగిపొందెను. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయేమాపుద్దేశ్యము.
బంగారు వెండి వస్తువులమీద ఎంగ్రేవింగ్ నగిషిపనులుచేయించి యివ్వబడును.

ప్రాప్తైటరు:-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

నులభ్యమైన మెకానిజమ్.

పేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టుగును.

యా యింజనులు కెమిడికల్ ట్రైపు
కాను, కోల్డ్ స్టార్టింగ్ ట్రైపులోను 7
గ్రేడులు వోల్టేజీ పవరుమొదలు 50
గుర్రముల వోల్టేజీ పవరువరకు యెల్లప్పు
గుర్తు స్టార్టుతో సిద్ధముగా నుండును.
కొన్ని సామానులు చాలా బలముగాను,
తెంపరు గలవిగాను వుండును. క్రూ
డాయిలు ఖర్చు అతిస్వల్పము. యెంత
మట్టి చునుచున్నా వైనను అతి త్వరిత
ముగా పనిచేయును. ధరలు అతి
గుర్రము.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు కిలోమీటర్లు
యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, కిరీ, లింగిచెట్టిపేడి, మద్రాసు.
బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

విభవ, శుక్ల, ప్ర మోదూత, ప్రజోత్పత్తి అను 4 నం॥ పంచాంగం

గ్రంథరూపమున చిప్ప నైజాం ౭వసరి కాశీకూలతో
ముడితము. మామూలు పంచాంగములందు గల విషయములు
మాత్రమేగాక నూతనవిధాన ప్రాయశ్చిత్త ఫలములు ఆశాశుభ
రూపముల వగైరా 80 విషయములూ మాత్రా ఇందుగలవు.

0-12-0.

గోత్ర ప్రవర సంగ్రహము:-

రెండవకర్త:-చంచా, గోత్ర ప్రవరలనుగూర్చిన పకల
విషయము లిందుగలవు.

0-8-0

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములన్నియు లభించును. వలయు
వాటిల్లు వ్రాయుడు.

11

ఎడిటరు, న్యధర్మప్రకాశిని, కీల్ పాకుపోస్టు, మద్రాసు.

మా న ఫోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

జలగులభము! (హామిగుర్తులతో తేల్చుచు) గుణముగిళము!

కరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పెక్కుకాక
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అతీర్థము, అరుచి, అపులింకలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పర్వాంగము
యందు బలమయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
తేళ్లు, అగులు మొదలగునానియందు గలిగిడి నోవ్వులను
నోగొట్టి దేహమును మంచి ఆర్యమునకు చేయును.

ఈమాత్రలు సేవానానోవ్వులను వెంటనేచూపును.
ఇందు అనేక విషయము చేసినవి. అనుభవముగల వాడగు
మగుటచేతను కరముపొందవలెను యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(1076)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా,

पञ्चमः अध्यायः

విశాఖపట్టణ మండల పాఠశాల వ్యాయామ సంఘము

ప్రథమ సమావేశము

బొబ్బిలి రాజాగారి హిస్ ట్రై నర్స్ శ్రీ రాజారావు శ్వేతాచలం రంగారావు బహుమానముగా యాదరణమున, విశాఖపట్టణ మండల పాఠశాల వ్యాయామ సంఘమువారి యజమాన్యమునకు, బొబ్బిలి నగరమున నవంబరు 29, 30 తేదీలు, దినములు 1, 2, 3 తేదీలు, వ్యాయామ క్రీడలను, పోటీ పందెములను జరిగి ప్రథమగా నిర్వహించబడినవి.

ఈ వ్యాయామ క్రీడలందు పాల్గొనబడిన ఆవకాశము పుట్టిన నవంబరు 29, 30 తేదీలు, దినములు 1, 2, 3 తేదీలు మేల పునరావృతముగా విద్యార్థులకు పాఠశాలలో (చకటిం చి) పాఠశాలలనుండి విద్యార్థులు పోటీ చేసిరి. చెన్నపురి దింకనమువారి (అసిస్టెంట్ ఫిజికల్ డైరెక్టర్) వ్యాయామశాఖా సహాయకముడగు జి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను గారు, మండల వ్యాయామ సంఘకార్యదర్శి యగు మద్దూరి కోదండరామ పీఠీతులుగారు, యలమంచిలి, విజయనగరము పార్వతీపురములందు పోటీ పందెములను జరిపిరి. వానిలో విజయమున 78 గు పోటీదారులు, హాకీ, ఫుట్ బాలు, బేస్ బిట్టులు పోటీదారులు బొబ్బిలిలో సమావేశమైరి. అచ్చట నాలుగుది నములు వ్యాయామక్రీడలను పోటీ పందెములను అతివైభవ ముగా జరిగెను.

సంస్థానము హైస్కూలులను తేలియున్న విశాలముని క్రీడాస్థలమున నిర్వహించిన గొప్పదేరా యందు బహుమానములు పంచికొట్టబడిన అవివారములను కారణములచే శ్రీ బొబ్బిలి రాజాగారు రాజాలనందున వారి సహోదరులు ఆగ్రావిశాఖా క్షము వహించి బహుమానములను దయతో నొసరిరి. శ్రీ రాజాగారిచే నీయబడిన ఈ కీ ర జ త పా మును విజయనగరము మహారాజావారి కాలి జీ ను గు టీము గెలుపొందిరి. సంస్థానము పాఠశాలలో పాఠ్యాయలచే నొ సగవడిన ఫుట్ బాలు రజతపాత్రమును భీమనిపట్టణా మునిసి పల్ పాఠశాలలో టీమువారు గెలిచిరి. అనకాపల్లి నర్స శిఖామణియగు తమ్మంగంగరాజుచెట్టి వారి నొసరిన బేస్ బిట్టును రజతపాత్రమును అనకాపల్లి మునిసిపల్ హైస్కూలు టీము వారు గెలుపొందిరి. గ్రీన్ స్టాకపత్రమునూ యీ స్కూలు వారే గెలిచిరి. యివిగాక 100 యితర పత్రములను బహుమా నములను పోటీలో విజయమునైన విద్యార్థుల కీయబడినవి.

పిదప అనకాపల్లి హైస్కూలు తెలుగుపండితులగు జన ముంచి సీతారామస్వామిగారు గంభీరపాఠ్యమునుకని సభ్యుల నానందపాఠశాలకు గావించిరి. దిగంత విశ్రాంతి క్రింద బొబ్బిలి పూర్వ బలకరాక్రమ పాఠశాలను, మానిసిహోమలు లగు బొబ్బిలి రాణుల మానధనరత్నబాది కృత్యముల నగ్గడించునపుడు సభ్యులు పులకాంకిత గాత్రులై కంట దడి పెట్టుచు వారు లేరు. తన వాక శ్రీ బొబ్బిలి రాజాగారి యాదరణమునకు అతిభక్తులు నకు కృతజ్ఞతను నూచించిరి. జి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు వ్యాయామక్రీడలను లాభములను వివరించుచు ఇంత జయప్రథము గను ప్రథమముగా రాష్ట్రమున చెచ్చటను జరిగియుండలేదని కొనియాడిరి. సంస్థానము హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు జను, వ్యాయామసంఘపు అధ్యక్షులగు ఆర్. యస్. రామ చంద్రారావుగారు శ్రీ రాజాగారి తరపున వారియాభివృద్ధి మంగీ కరించి సమావేశమునకు విచ్చేసి నిర్విఘ్నముగా కార్యక్రమము పరిపూర్తి గావించినందులకు వారికృతజ్ఞతను నూచించుచు శ్రీ రాజాగారికి తత్పూజకములని విశేష ములను మనవిచే నెద నని బాగానము చేసిరి!

ప్రే సమావేశమునకు విచ్చేసిన యతిధుల భోజనపదవి సదుపాయములం జేర్చి టుపాటులను రాకుండుటకుగాను సు సానము పాఠశాలల యుపాధ్యాయులను, విద్యార్థులను, బాల భటులను క్షేత్రమున లేక పాటుపడిరి.

ఈ వ్యాయామసంఘముయొక్క ప్రథమసమావేశము జయప్రథముగా జరుగుటకు సంఘ అధ్యక్ష కార్యదర్శి యా త్సహమున, కార్యదీక్షయు ముఖ్యకారణములు.

(ఒకవిలేఖరి.)

Best Plants & Fresh Seeds !!
Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guavy and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomaleo Orange and Lime Rs. 9 per dozen Roses & best coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 Sample pkts. Rs. 2 each per 10 Sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN VEGETABLE SEEDS BIG PKTS, 20 Rs. 2
Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to:-
S. K. I. ABDUL RAHMAN, Nursery, Salem 4994

శాస్త్రీ గ నే రి యా క్యూర్.

పురాతన తాళపత్ర గ్రంథరాజములనుండి యీ ఔషధ రాజము సిద్ధముచేయబడినది. ఇందలి వనమూలికలు భస్మములు అమూల్యములు ఆయురారోగ్య ప్రదములు రస విష గంధకములు ఈ పర మాషధమునకు ప్రత్యక్ష విరోధులు యోగ్యతా పత్రములు వేసవేయ! దీనికిసాటి యిదియే!

గ నే రి యా (బట్టలు) తెలుపు ఎలుపు పసుపు మొదలగు సెగరోగములకు (లొకోరియా) శ్రీ కుసుమవ్యాధు లకు బహిష్కారములందు వచ్చునొప్పలకు అవి, యివి, యననేల నమస్తనుఖరోగములకు ఈ గ నే రి యా క్యూర్:—అనలేనదురాయి ఇచ్చాపథ్యము. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు. మెల సీసా 1 కి రు 3-0-0

చర్యవ్యాధులను రూపుమాపు
రాధాకృష్ణ తామరమందు 0-6-0
V. S. SASTRY & Sons.,
Druggists and Chemists, Opticians, Tenali, (Guntur Dt.)

తరుణముమించి పోవకమునుచే మీరల పెంట్లుకల గురించి తగుతద్ద వహింపుడు.

సంక్రమణ దుష్టనతో పూడినచూనంతరకు అసంతకము
సంక్రమణ చెడిపోవుటకు అతితత్వదక యనిగ్రహింపుడు

కామినియా ఆయుర్విజ్ఞుడు

నీటి నుండియే వాడుటారంభించుడు.
తలపెంట్లుకల బాధలన్నింటికీ
దివ్యామృతము

సంక్రమణకు కారణమైనవారూ, చికిత్సాభట విద
కుగానుండునుండి రక్షించి కట్టుకున్నవలె, తుమ్మెద రక్తమునె
నిగనిగలాడించును. ఈసులభమిదిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీసంక్రమణ
తంత క్షణలో అందముగా పేరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు
నో గమనింపుడు. కామినియా ఆయుర్ విశాఖపట్టణమున నెట్లు అధి
కృతగలగలేయనో గుర్తించుడు. ప్రతికట్టుకమునూ, వల్లెనూ,
మూత్రాశయరూపినదన, పరిమళద్రవ్యము అమ్మవారలందరినదనకొనునను. మీవూరి వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు,
కామినియా ఆయుర్ యే అని చూచి మరిచిపోకుడు.
సీసా 1-3 ను 1-0-0 పోస్టేజీ 0-5-0 ప్రత్యేకం, సీసాం 3 కి రు 2-10-0 పోస్టేజీ 0-12-0

ఓ లా ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్) కానుట మరువకుడు.

విశాఖపట్టణవిదనాని, తేలు దుమాంబిదనాని రెండుమాడు చుక్కలు అటోధిలో
పోత చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మహోపద్రవ్యమై మల్లె, దైత్యపుష్పల పరిమళములను, నదజల్లి
నభ్రావత్తును. పెండ్లినయియుండు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, అటోధిలోమహో
తత్వ మురెడియు కానరాదు. నేడే ఒకసీసాకొని, దాని అద్భుతపరిమళము అనుభవించుడు.

1 బోన్సు పీటోలి రోజున	రు. 2-0-0
1/2 " "	" 1-4-0
1 బ్రామ " "	" 0-12-0

నమూనా సీసారెండవాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.
సువాసన కార్డు 1-3 అనా I

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు కంపెనీ.
126 285, నమ్మామకీడు మార్కెటు, బొంబాయి నెం 2

ఇ ది వ ర కు మా వ ద్ద బే ర ము చే సిన

వారందరకు కృపిండుట మూత్రమే గాక, పక్షపక్ష ఆర్థులను కంటుటయే మానమృతము.
నకు ప్రబల నిదర్శనము. మేలైన అసలు పుష్కరాగము నగలు కావలసినవా రందరకు
ఈవిగవ విలాసమునకు దయచేయ గోరెదము లేక ఉత్తరము వ్రాసిన పంపబడును.

పరిశ్రమశాల:-
96, వరదాముత్తయప్ప
జలగం ను బ్రహ్మజ్యం నాయుడు అందు కో, 1610
సద్రాసు; పోరూం:-చైవాబజారురోడ్డు (పూలఅంగడికి ఎదుట) మృదాను.

ధర సరసము! సర్వక మైన సరుకు !!
స్వదేశాభిమానులారా! స్వదేశి పరిశ్రమమునకు 5152
ప్రోత్సహమునగి, ఉత్సాహమును గలిగింపుడు !!
అన్నిరకముల సప్తరమెంట్లు సామాజికమునందే హేమవత పరిశ్రమముచే
చేతితో తాళబడక దయచేయబడినది. వివరములకు ఈ విగవ విలాసమునకు
వ్రాయవలెను;
తండ్రి విలాసము }
"వీరూరి" }
ది ఈస్టర్న్ కన్ ఫెక్షనరీమారు,
16, ఆదిత్యనాయకవిధి, జి. టి. మద్రాసు.

కలకత్తా అఖిలపక్ష మహాసభ

అన్ని పార్టీలు పాల్గొన్నవి

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

కలకత్తాలో 29-వ తారీఖున ప్రారంభమగు కాంగ్రెస్ మహాసభకు ప్రయత్నముఁబెట్టుచు పూర్తియగుచున్నది. కాని హెచ్చుప్రామాణ్యత అఖిలపక్ష మహాసభ కొనగబడుచున్నది. ఈ మహాసభ 22 తారీఖున దానికై నిర్వహించిన ప్రత్యేకభవనములో సమావేశమగును.

50 ప్రతిపక్షపాలకు ఆహ్వానము

భారతదేశములో 50 ప్రతిపక్షపాలకులను పైగా ఆహ్వానము లంపబడినవి. సైవన్ సంఘమునకు సహాయముచేయని భారత కాపనసభ్యులకును, రాష్ట్రీయ కాపనసభ్యులకును ఆహ్వానములంపబడినవి. వ్యక్తులకు ఆహ్వానము లంపబడలేదుగాని, ప్రజాసంఘముల యభిప్రాయమును వ్యక్తముచేయుగలవారి కందరక్షను ఆహ్వానము లంపబడినవి. ఆహ్వానింపబడినవారిందకు వచ్చిన యెడల 1600 కు పైగా ప్రతినిధులవత్తును. ఇందులో 500 మంది కాపనసభ్యులై యుండును. అక్టోబరు అఖిలపక్ష మహాసభలో బాల్గానిన 25 సంసభకు ఆహ్వానము లంపబడినవి. కాని సభలో ప్రాతినిధ్యముకొరకు యితరసంస్థలకుగూడ ఆహ్వానములంపబడినవి. అఖిలపక్ష మహాసభాకార్యదర్శి బారీచేయించిన నోటీసుకు మహమ్మద సుఫీగారి ముస్లిమ్ సమితి అంగీకారము తెలుపలేదు గాన వారికి ఆహ్వానములు పంపబడలేదు. ఇదితప్ప యితర మహమ్మదీయ సంఘము లన్నియు ప్రాతినిధ్యమువహించును.

పాల్గొనుట

పత్రికాప్రతినిధుల పక్షమున ప్రాతినిధ్యము కొరకు బొంబాయిపత్రికా సంపాదకుల సంఘమువారు కొరటచే వారికి ప్రాతినిధ్య మియ్యబడినది. దక్షిణదేశములోని నిమ్నజాతులును, బెంగాలునందలి నాయకజాతులును వల్లూ నెదరు. కర్నూటుస్థులపార్టీ, కార్మిక కర్షక పక్షమువారు భారతసంస్థాన ప్రజలసంఘము వితవాదులు హెచ్చుగా నచ్చి సభావ్యవహార పాల్గొనెదరు. వితవాదులు ఆలహాబాదులో సర్ చిమన్లలో సెరిల్వాడ్ గారి యధ్యక్షతన సేవోపసభ చేసినన, అట్లు చేయుట అఖిలపక్ష మహాసభలో భేదింబులగున గాను సైహూసంఘ తీర్మానముల నామోదించుటకై యని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారికి నమ్మకముగా తెలియుచున్నది. సభలో చర్చ యేవర్ధననవరకుంబి యుండి నో చెప్పుక విలుచేపయినను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును కాంగ్రెస్ ఆర్యములు కల్గించవలెనని ప్రయత్నించెదరియని వివాదాద్ధియులలో కొందరు ధీల్లమునీ చూపరితుల నామోదించులెనని సభవారిని కొందరి తెలియుచున్నది. ఈమఱుకుచే మాలావా నవాబువారి గారి యధ్యక్షతన జరిగిన చీవోరు ముస్లిము సభివారు ఆమోదించిరి.

శూలనొప్పి
త్వరలో
కుదురును

వసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారుగూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినపిమ్మట కఠినమై నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైనది.

దీని పైననే, గడచిన అనేకసంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనొప్పి, అనసారము, ఉదరమునందు గలుగు తిమ్మిరివాయున మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

ఆకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి అతిసారనివారణిని ఎప్పుడును దగ్గర చేకావలిగా నుండు కొనవలెను. వీలననగా శూలనొప్పి, తిమ్మిరివాయున, కలరా, అతిసారము మొదలగునవి తఱచుగా ఉన్నట్టుండి అధికము చున్నది.

8919

చాంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి నివారణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

5885 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

CHAMBERLAIN'S

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారణి.

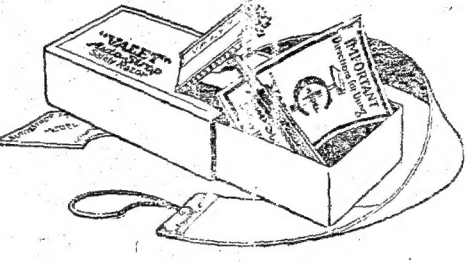
కడుపునొప్పికి ప్రభుమనివారి

ఆలసింపకుడూ

ఆలసిచిన ఆశాభంగముగను. వృధాగా డబ్బు ఖర్చుగను. తులకర్మయందు మిగుల అసంతృప్తికలుగును. బ్లేడులు కొత్తగా కొనుట యనునది తగ్గిపోవును. చక్కగా ట్టేరము చేసుకొనుటకు వీలగును. వేలేట్ రేజర్ ను కొనుడు బ్లేడును ఫ్రేమునందుంచియే పదును పెట్టుకొనదగినదిది యొక్కటియే.

నెం. 1

"VALET"
Auto Strip
Safety Razor

ఆటోస్ట్రీప్ సేఫ్టీ రేజర్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, 197-207, సిటీ రోడ్డు, బండ్రా, ఇంగ్లాండు

నెం. 99 వెట్ చిత్రములో కనుపరచిది వేలేట్ సేఫ్టీ రేజర్ 8 బ్లేడు, స్ట్రాప్ తో సహా చక్కని డబ్బీలో నమర్చబడినది. వెల రెక్కువ. డిలరర్లందరివద్ద దొరుకును

ఆంధ్ర దేశమున శ్రీనివాసయ్యుని గారి ప్రచారము

బాపట్లలో ఉపన్యాసము

బాపట్లకుండి మా వ్యక్తి నువీశు) యట్లు తంకినార సంతృప్తులైనారు :-

శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యగారు నిన్న ఉదయము పానెజరు బండిలో నిచ్చటికి దయచేసిరి. వారు రైలుదిగ్గరానే బాపట్లపొరులు వారిని ప్రవృత్తులాలంకృతునిగా నొసర్చి మోటారులో గూర్చుండబెట్టి పెద్దలబారుమీదుగా ఉర్రేగించి పవిత్రోద్రును తీరికొనిపోయారు. తరు ఆనామునందు శ్రీ సంతృప్తులు మహాకాయమును విందునొసంగిరి. బాపట్ల పొరుల పక్షమున పురసంగిరమును ఆహ్వానపరము సమర్పించబడినది. అట్లు శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యగారు సంతృప్తులై తృప్తిపడెడియుక్క ప్రామాణ్యమును అధినిశ్చేతనతయై అన్యముగానంబుల వలన గలగునట్లుచుచు చక్కగా జనరించిరి. అధినిశ్చేతనతయై యునగా ముకంబె ఎక్కువబలాధులగు విశేషభ్రమలతో పాత్రులవిహించుట, ఇట్టిపాత్రులన మనకేమియు లాభముండదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమున కదియొక సోపానమునటుగూడ వీలులేదు. పైగా మనకు ఆపమానకరము. పాతివ్రత్యములో నిండుక కళంకమునచ్చినను అది పాతివ్రత్యము గాదుగదా! స్వాతంత్ర్యములో నేమాత్రము కొరవడినను అత్యుక్తి స్వాతంత్ర్యముపిండుకొనడు. ఆకాశముక కెగిరినగాని చాలవైకి పోలేము, మీరు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రయత్నింపును. ఆస పరమయినయెడల కొద్దివిషయములతో మనము విశంబుడికచేసి కొనవచ్చును. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించినగాని మనము తక్కువనుభావము నశించును. నెహ్రూగారికి కామోదించి లాభములేదు. కావుననే నేను ఆంధ్రదేశములో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యప్రచారము చేయుచున్నాను అని శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రవంగించిరి.

అనంతరము బాపట్ల పొరులు తమతమచేసిన గౌరవమునకు నారికి కృతజ్ఞతబెట్టుచు ఉపన్యాసమును పాదు విశంబించిరి. ఉపన్యాసము 11 గంటలకు పూర్తిమైనది. బాపట్లలో శ్రీయ్యోగ కాలిదాసు పంతులుగారి యధిధిగా శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యగారు మధ్యాహ్న భోజనమైనతరువాత 1-30 గంటలబండిలో వారు తెనాలికి వచ్చునమై వెళ్లిరి.

తాము గుంటూరు, ఏలూరు, రాజమహేంద్రవరముల మీదుగా 21 తారీఖున కలకత్తా వెళ్లదమని వారునుడిగిరి.

ఇంగ్లాండు ప్రాంసు

అమెరికాను మోసగించుట

కెల్లాగుగారు సూచించిన యుద్ధవిహిష్కార సంధియందు సంతకముజేసిన ఇంగ్లాండు ప్రాంసు దేశములు, అమెరికాతో ప్రసక్తిలేకుండ నాకాదళముల గూర్చి ప్రత్యేకముగ సంధిజేసికొన్నవి. అమెరికా అనుమానించుచున్నది.

[గ్లాస్టో బులెటిను]

వరులు కొవలెను

నల్లగర ప్రభావము విశంబులకు మొదటి ఆమెకు 18 ఏండ్లు వైద్యవయసుకు కావలెను. రెండవ ఆమెకు 14 ఏండ్లు తండ్రి పిల్లకు రెండువేల రూప్యము జీలుగల ఆస్తి ఉన్నది. మూడవ ఆమెకు 14 ఏండ్లు ఘనభారము చదువును న్నది. తండ్రి వీ. ఏ భాగ్యవంతు ఉపాధ్యాయవదవియందు న్నాడు. నాలుగవ ఆమెకు 15 ఏండ్లు తండ్రికి జమిందారి ఎన్నె టులో ఉద్యోగము. పైవలగునది వివాహమును స్వగృహములయందే వారిచారి తల్లిదండ్రులచేతనే జరుపబడును. వివాహము చేసుకొనదలచిన యువకులు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. విలేంతు వివాహసంఘము గుంటూరు, కామంకూ.

మహాసూచనలు

మాధవరం జోగ్గమ్మలు:—17-12-28 తేది సోమవారం ఉదయం 10 గంటలకు చెంగలపల్లిలో ఎత్తుక వనం ఆఫీసులో ఆరు ఏ. రామరావుగారిచే తెరవబడును.

పెరంబూరు లేబరుయూనియను:—4 వ సాధన కృషి సమావేశం 26, 27 తేదీలలో ఆర్గనైజేషన్ కమిటీ త.వి.వి. గిరిగారి హాల్లో జరుగును.

బ్రాహ్మణ సత్రిక:—కోర్కూపాదము వేంకటాచార్యగారిచే బాంబేలోని ప్రసిద్ధిపండు "బ్రాహ్మణ సత్రిక" యొక్క కార్తీక మాసపు సంచికను కృష్ణాక్షరీ సంచికొంది.

జాంబజానందు అగ్ని:—జాంబజానందు నిన్న ఉదయమునే శాంతి యందు తలదాచుకొనినది. శుభాశుభం 8,000 ల వద్దకు గలిగింది అంతా వేయబడినది. అగ్ని అంబులను కారణమింకను తెలియలేదు.

మద్రాసు రాష్ట్రవాక్ గజెట్టు ఆఫీసుల 9 వ సమావేశము:—28-12-28 తేది బుధవారం మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు తిరునెల్వేడి హిందూ హైస్కూలు సింగరాచారి హాలులో, త. రెవ. ఇ. హెచ్. ఎం. కాలిక్ (మద్రాసు విశ్వవిద్య) గారిచే ప్రారంభింపబడును.

నిట్టిప్రమాదము:—నిన్న సాయంత్రం అడవిలో జరిగిన ఘాతం విచారించుకొని, ఎన్. ర. గవర్నమెంట్ అను 18 టేంట్ల బాండు గుడి బి.జి.సి. గు. గారితోపాటు తన మిత్రులతో గృహమునకు మరణించినట్లుగా, గవర్నమెంట్ చేరు కొనుగడలేనంత, రాతిలొబ్బు యొక్క పురుషుల దాడులు ప్రయత్నించారు అంటే బాకీ స్వీకరణకు ముగిసినట్లుగా, వాటిని బి.జి.సి. గు. గారిచే తీసుకువెళ్ళించి గవర్నమెంట్ చేరు తీసుకువెళ్ళించినట్లుగా ప్రకటించినట్లుగా ప్రకటించినట్లుగా.

తండ్రియార్చేట స్పిరిట్సుయర్ సొసైటీ:—కార్యదర్శిగారిట్లు ప్రకటించినట్లుగా: ఈ సంఘసభ కడకు 11 తేది 11, వేలరాడియో సాహాయ్యగారికి 2 గోరీ నిర్మించబడును. 2 వారికి బిల్లులను పోషించుటకును, చందాలు వినియోగించుటకు గరిగినివారైన జరిగిన ప్రకారం తీర్మానించబడినది. విరాళములను పంపించుటకును యాచనము చేయించుటకును తమ చందాలను పంపించుటకు, త. చెప్పకపోయినట్లుగా, తండ్రియార్చేట పోలిస్ స్టేషన్లో, వాడ రాష్ట్రం పేరు పొందుచున్నాడు.

రాకపోకలు:—రా. బి. ఎం. సి. రాజా, సి. సి. ఎలిరాజులాయాడు, ఆర్. జి. స్టాన్, వర్. ఆర్. వెంకట రత్నం, గార్ల నిమ్మ ఉదయమనకు మద్రాసు వచ్చిరి. ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగార, బుజుగు సాంబయ్యగారు రావట్లకు తి. వారిసర్వోత్తమరావుగారి ఆనంతపురము నకు చాలి సి. వరదరాజులాయాడుగారు నేలమనకు గత శనివారమునాటి రాత్రి యోగి. ఎన్. బి. వాడగారిని నెలకంద రాజునకు గత రాత్రి యోగి. గాల్ ఎన్. ముత్తయ్య మొదలయ్యారు గత శనివారము నాటిరాత్రి వాడపల్లియన శేరి. వైకాంట్టేయనందు ప్రచార మొనరించి మద్రాసు గవర్నరుగారు నేటి యందయినను మద్రాసు వచ్చి.

ఇ. వి. రామస్వామినాయకర్ గారు పాఠశాల రాజాగారి మరణానంతరము విని శేను సంఖ్య భూతుడైనది. జాతీయ వ్యవహారముల యొక్క పరిగణనలో విని మరణించినట్లుగా పంపించుటకును, మద్రాసు రాజధానిలో వినిసామును ధర్మచేయటం మిక్కిలి కష్టపాథ్యమగును. త్యాగరాయచెట్టిగారు చనిపోయిన పిమ్మట వారిసామునకు రాజాసాహెబ్ గారు తినివారని ప్రతిపాదించినట్లుగా, ఇప్పుడు వినిసామునకు తినివారని ఎరిగినను ముగించబడును. **మద్రాసు భూస్వాముల సంఘము** 11 తేది పాఠశాల రాజాగారి గౌరవార్థం శేడును ప్రార్థన, భూస్వాముల సంఘకార్యాలకు ముగిసినది.

ప్రాచ్యపట్టభద్ర సంఘము 15 వసంబకు 28 తేది దేవవాడలో జరిగిన సమావేశమున దావ్యవించిన ప్రకారముగా ప్రాచ్యపట్టభద్ర సంఘము యొక్క వార్షిక సమావేశము ఈ డిసెంబరు మాసంతోమున రాజసూయోత్సవములో జరిగినందుగా జరుపుటకు నలయు కార్యక్రమాలు నిర్ణయించుటకు 12-23 తేది శివార్లు ఆంధ్రగవర్నమెంట్ విశ్వాలయ భవనమున ఆ విశ్వాలయ ప్రధానాచార్యులకు శ్రీ ఆమరవాడి హనుమచ్ఛాస్త్రిని ఎమ్. ఏ. వారి యాధిపత్యమున గొండు పట్టభద్రులు సమావేశము జరిగిరి. అందరి కిందియందులు తీర్మానింపబడినవి.

ఈ క్రిందివారు ఆహ్వానసంఘముగా నేర్పడిరి.

అధ్యక్షుడు: శ్రీ ఆమరవాడి హనుమచ్ఛాస్త్రిగారు ఎమ్. ఏ.

కార్యదర్శి: గొడవరి శేకరాచార్యులుగారు శ్యామ శిరోమణి.

సభ్యులు:—గొడవరి యలిరాజసంపత్తు, మారస్వామి గారు. వ్యాకరణశిరోమణి.

శాశ్వత శివకామేశ్వరరావుగారు, విద్యాక.

అప్పల శుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు విద్యాక.

వీరభుంట్ల సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారు, వ్యాకరణ శిరోమణి.

నానా అన్నప్ప శాస్త్రిగారు, వ్యాకరణశిరోమణి.

తలవూడి వేంకటాచార్యులుగారు, విద్యాక.

పై సభ సభ్యులందరికీ యొక్క రూపాయికి తప్పవ. గానుంచే చందావసూలు చేయబడును. ఇట్లే 1-10 తప్పవ. గాని భూమి నిస్తు తట్టభద్రులకు జీవ్యవ సంసభ్యుల గానా జీవ్యవసం అప్పుడు గొడవరి కతికార మిమ్మల తీర్మానించుట యెనని.

ఆహ్వాన సంసభ జాతులకు శిరోమణి సంఖ్య యాచనగా పంపించు తీర్మానించుట యెనని.

అమరవాడి హనుమచ్ఛాస్త్రి.

బాలికా పాఠశాలల పోటీపందెములు, అనంతపురము అనంతపురము బాలికా పాఠశాలల పోటీపందెములు (సభ్య సంవత్సరము క్రొత్తగా దత్తమండల కళాశాల క్రింద రంగమున 12 వ తేది బుధవారము మధ్యాహ్నము జరిగిన ప్రభుత్వోన్నత బాలికాపాఠశాల యొక్కయు, మూడు లండన్ వి.ఎ. బాలికా పాఠశాలలు (అందరికీ మహమ్మదీయ బాలికా పాఠశాలయు, ముస్లింపేట్ మహమ్మదీయ బాలికాపాఠశాల యొక్కయు, ముస్లింపేట్ కారదా పాఠశాలయు, నీయాలు పాఠశాలలు పోటీగా నాటబడుచు బాల్వాన్తి.

పాఠశాలయందలి బాలిక లండలు నందుకూడియుండిరి. క్రింద సంఘమువారు పుజ్యవంశము నానాగించియుండిరి. విచ్చినవారిలో శ్రీ శ్రీ విక్రమముగా నుండిరి.

బి. ఎమ్. బార్లయజ్ఞి సతీమణిగారి సభ్యత్వం వినిపించి జయతీయరేం బెట్టుబహుమతులు పంచివెట్టిరి. అందరిన బహుమతులనందించినవారు ప్రభుత్వోన్నత పాఠశాల, లండన్ వి.ఎ. పాఠశాల బాలికలు.

ఎక్కువ యుటలందు గెలిచిన పాఠశాల మల్లారా శ్రీ. సి. తిరుమలప్పగారు సాదరముగా సమగ్రహించిన వెండిగిన్నెను ప్రభుత్వోన్నత బాలికా పాఠశాల గెలిచినది. దానిని శ్రీవారే పాఠశాల క్రింద నాయకురాలి కిచ్చిరి. గిన్నెకుగైకొన్న క్రింద నాయకురాలు (Captain) నాలుగవసారి విద్యార్థినిగారు సి. ఇందిరాదేవికన్య వెండిగిన్నె వారియొక్క మునుపలగుట తలచి తలపుగ సందర్శించుట సంపాదించు పంపి.

మిరాయి పంతులలో 7-80 గంటలకు క్రింద కార్యక్రమము ముగిసినది. ప్రభుత్వోన్నత బాలికాపాఠశాలల మహిళా పాఠశాలల సలహా సభ్యులగుట శ్రీమతి ఎ. ఆర్. కన్యకాసతీమణిగారు, పై పాఠశాల ప్రసహాధ్యాయిని యగు శ్రీమతి ఎ. కోటమ్మగారు, లండన్ వి.ఎ. అధికారి యగు మిస్ ఎమ్. బి. రాజ్యకన్య. ఎమ్. సి. పూర్వకన్యగారు, అల్పకోషికన్యగారు, నాటల కేర్వలునుబడుచు దానిని జయతీయరేం సాగించుటయందు సెన్సెగర బాలు పడిరి.

[ఒకవిలేఖరి]

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!
ఇకను మోసపు పుస్తకములనుకొని మోసపోకుడు!!

సతీపతికుతూహల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ విశిష్ట కాంధభాషలో నలనడియంద లేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము, సతీపతుల్యవ్యక్త ప్రేమతో విలగల విధులు, ప్రేమతత్వము, స్త్రీబాతులు, పురుష బాతులు, వాని ప్రవర్తనలు, బాతుల పొంతనములు, వాని యొక్క అభిప్రాయము, కమ్యాగృహసాధ్యములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంభావము గలుగునను విషయము, గర్భవిషయములు, గర్భ స్త్రీ లనుసంపదన విధులు, గర్భవతుల యాశాస్యవ్యక్త, శిశురక్షణ, ఆత్మరక్షణం ప్రవర్తనలకు గల కారణములు, వానిని వినిపించేయు సహాయములు, వారికుండవలసిన స్వేచ్ఛవ్యక్త, మున్నగు 280 విషయములతోను, సందర్భము సారముగల ఆఫ్టోక్, రికార్డులు 25 పేజీల గేజ 410 పేజీల పైబడిన సిమెంటాలోను చక్కని టైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహమునకు తప్పక చదివి, తీరవలెను. కొన్నిత్రుతగలవు. 5182

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0. తపాల భుక్య 7 ఆణాలు. రెండుపుస్తకము లొకసారికొనువారికి తపాలభుక్య లేదు. **మా చిరునామా:—ఆర్యక్ బుక్ డిపో,** 19 తాండవరాయ మొదలిపేటి, తిరునెల్వేడి, మద్రా

అందమైనపడకగది చిత్రపటములు

నూతనముగా ప్యాడింగు చేయునంది రప్పించబడినవి. వీనిని ప్రతి వడకగదియందును అలంకరించిన గన్నులకు విలువిలు కొల్పించును.

1 నెట్ 25 పటముల ధర రూ 2-8-0.
ఆర్ 25 12 పటముల ,, 1-8-0.

పెన్సెట్టుకొనువారికి ఒకసారికొక పేజీలు, చిన్న నెట్టుకు ఒకచేతిగుడ్డను ఇకాం. పంపించును.

బి. నారాయణస్వామి అందు కంపెనీ
అరుణాపల మొదలి పేటి, మద్రాసు.

TRADE MARK

Bynin

Amara

జగద్వ్యాపితకీర్తిగలగొప్పటాన్ని ఇదిదేహమున కల్పకాలములో కల్గి, అత్యుపాము నీచును, అజీర్ణము ఆకలి లేదు చే వాడవడు వాడలకు ఆకలి గల్గించి జీర్ణకీర్తి పెంపొందించును

త్రీ ఆమరా (త్రీ గృహమునకు ఉపయోగపడే) 8466
హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్యమైన ఆరాధనామయందును మండులమ్మవారి కడకు దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Building,
CALCUTTA

5250

అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు నియమింపబడుట
అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు, చెన్నపురి కృష్ణపు
బడ్డ్యకేలు బసవగ నయమింప బడినవయూ, , , అనంత
కృష్ణస్వామయ్యగారు హైదరాబాద్ జిల్లాగ నియమింప బడినవయూ, మా
కు రూఢిగ చెలియించున్నది, ఈ విషయమై శ్రీభక్త్యజ్ఞకలన
శేఖ గావింపబడ వచ్చును.

విదేశవార్తలు

సార్వభౌముని ఆరోగ్యము
సుగుణము గనిపించుట

ఆదివారము రాత్రి

8 గంటల ప్రకటనము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి

లండన్, డిసెంబరు 17:—తగ్గలు తొందరలేకండ గడచిన, ఉదయము గల్గించిన సుగుణము నిచ్చియుండె. ఎక్కువ చికిత్సను దేసినందున 8 గంటలైన పిదప ప్రకటించిరి.

ఉదయపు ప్రకటనము

రాత్రి అలసటగానున్న సాధారణ రిపోర్టులు సుగుణముగానే యుండెను.

బొలివియా పెరుగ్వేతగదా
పెరుగుట

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి

లండన్, డిసెంబరు 17:—బొలివియాకు యుద్ధసామగ్రి విస్తారముగ 15 తేదీ బోయోసియో పెరుగ్వేతలో 18, 18 సంవత్సరముల ప్రాయముగల పురుషులను వైద్యమునకు కేంద్రీకరణము చేయుచున్నారనియు దెలుపుచున్నది.

రాంజేష్ గొనాల్గుగారు

సార్వభౌముని కొనియాడుట

లండన్, డిసెంబరు 18:—సార్వభౌముని జబ్బుచే మనముందరము దెంగపెట్టుకొనిపోయింది. ఏమియు తొలగలేదు. ఇది ముఖ్యమైనదిగాదు. అతడు నిష్పక్షికుమగ శాస్త్రమునకు ప్రజలు విధముగ తనధర్మమును నిర్వహించెను. అది మనకందరకును దెలిసినదే. ఆయన జీవితమునందను జాతీయశ్రేయములందే గడచెను. తానొకరాజు, మనము సాధారణ వ్యక్తులనును తలంపు ఆయనకు లేలేదు. రాజోపు ప్రకటనము మనకందరకును దైర్యము నిచ్చునదిగ నుండుగాకయని ఆందరము గోరుచున్నారమని పగ్గొనాల్గుగారు నుడివరి.

వనిలేని గనుల పనివాండ్లు

వారి కుటుంబములో నిల్లనిమి తమ వ్యక్తవర్తిని, మేరీ రా కొమార్తె ఎల్లిబెతు రా కొమార్తెయు బట్టలను, పొదరకులను బొమ్మలను కార్టిఫ్ న్యూకాసిలు పురుషులకు సంపూర్ణముల కందజేసిరి. ప్రభుత్వమువారుగూడా ప్రత్యేకముగ మా మూలకంటె ఎక్కువ సాయమును జేసెదరట.

జాతినమితి సభ

చాంబల్లేను, బియండు ప్రోస్పరుగార్లు ప్రకటనము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి

జాతినమితి సభ్యులముగ మరల వ్యయముగ ఒకరి యభిప్రాయములను ఒకరు తెలిసికొన గల్గివారము. మా ప్రభుత్వము కలంబించిన సభ్యుల విధానమే కాంతిసాధనమని దృఢమైనది. ఆవిధానమునే తిక్కరగదిగ అలంబించెదము. ఈ భావముతోనే రామభారమును సాగించెదము. యుద్ధములను బహుళము చేరిన చిత్తులను పరిష్కరించుటకొక మార్గమును త్వరలో కనుగొనుటకు ప్రయత్నించెదము. వరసరవిశ్వాసముతో ప్రవర్తించిన విజయము చేకూరెను.

బొలివియా పెరుగ్వేతగవు

సుగూర్చి లేఖను నమిది సభ్యులందరికిని బంపుటకు నిశ్చయించిరి. ఆమెరికాలో ప్రభుత్వముగూడా వారికిగూడ బంప నిశ్చయించిరి. ఈవిధ యములన్నిటిని కడపెట్టి మామమండలెనని బియండుగారికి నియమించిరి. జాతినమితి ఒడంబడిక వరకును వికరముగ బొలివియా ప్రవర్తించెద. బొలివియాగూడ వికరమనియును సెలవై చెప్పియును నడుచుచున్నాను. తగవు ఆరిమార్గమును ఎట్లు జేసికొనమని తెప్పిన అట్లు జేసికొన

వినోదరత్నాకర, వెర్నెడైల్ కామిడియన్ అని పేరొందిన

జి. హెచ్. పిరస్సగారి గుబ్బి బాయ్స్ కంపెనీ, మైసూరు

5428

18-12-28 తేదీ మంగళవారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకు

వాట్టాక్సు తియేటరునందు (ఒత్తవాడ నాటకశాల)

కంసవధ నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

ప్రజాదరమును చూపగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నారు. కె. ఎం. నాగప్పచెట్టి, కంట్రాక్టరు

మిక్కిలి మేలైన వజ్రములు:- ముఖ్యముగా ఆంధ్రులకొరకు అంటువర్సనుంచి

తెప్పించి సరసమైనధరలలో వ్యాపారముచేయుచున్నాము. మావద్దను యింకా యితర నవరత్నములు, తయారు అయిన నగలు యెల్లప్పుడు విశేషముగా స్టాకులో నున్నవి.

వకడసా ఆర్థరుయిచ్చిన అన్ని సంగతులు విశదమగును.

వి. యెం. యస్. పేకుమహ్మదు అండు కంపెనీ

5082

శీమకమలములు, నగలు వ్యాపారులు, రాజమండ్రి.

సీమకమలము, స్వీయరత్నకారము జాతినమితి ఒడంబడికకు విరుద్ధముగానుండ ప్రయత్నమును జేయునలెనంటిని వ్యక్తభావమును దెలుపుటయందు రాదని తెలిపిరి.

ప్రతికూల అమెరికను ప్రచారము

బ్యూనైరెస్, డిసెంబరు 14:—వికరశాస్త్రలో అమెరికా ప్రమేయము గలగజేడికన్న ప్రజలనుండి ప్రతికూలభావము అమెరికనులపట్ల బ్యూనైరెస్, డిసెంబరు 14:—ప్రజ్యులైన. స్పాండినో నేనాని పక్షమువారు బెండాలో హూయగారికి ప్రతికూల భాగ ఆశ్చర్యమును పల్పిరి. ఆశ్చర్యకరము ప్రతికూలముగ ఊరేగింపువారిని మట్టచీంచెను. చాలమంది కుతగాత్రులైరి. కొందరు అరెస్టు చేయబడిరి.

భారతజాతీయవాదులను
కసిదీరతిట్టుట

నర్ వెస్టి స్కాట్టుగారు సంస్కరణప్రధానతను
నిరసించుట

(బిమునర్విను)

లండన్, డిసెంబరు 15:—నర్ వెస్టి స్కాట్టు జానీయరు బాప్టిస్టువాదము కల్పిల్లో భారత నరేంద్రముండలి కోర్కెలను సమర్థించుచు భారత జాతీయవాదులను కసిదీరతిట్టిరి.

సంస్థానాధీశ్వరులకును ప్రభుత్వమునకును సంబంధమును దెలుపుచు భారతజాతీయోద్యమపుట్టుకను తెల్పిరి.

బ్రిటిషు ఇండియాలో జాతీయోద్యమమును సమర్థులగు భారతీయులు పెంపొంద జేసిరి. వీరిని అధికారకడపులనుండి బహిష్కరించుటచే కిట్టక కోపము గల్గెను. క్రమముగ వీరు ప్రజాప్రతినిధుల మనుకొనిరి. కాని వారు నిజముగగారు. ప్రజాస్వామ్యసంస్థానావలెనను కోరికలు నిజముగావు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము, ప్రజాస్వామ్య సంస్థానాలు గావలె నను నది కృత్రిమములు. స్వయం నిర్ణయవిధానముచే ప్రారంభించిరి. యుద్ధానంతరమున బహుళజాతీయ ఆందోళనము ముఖ్యముగ ఆర్థిక ఇబ్బందిచే గల్గెను. వీరద తర్కీగతి ఏమగనో యని మాపల్కొకటకు సంబంధములు గలగుటచే మరొక బలకడెను. ఆకాడు సిపాయికలహము కలహము. ఈ ఆందోళనమే ఆందోళనము ఉపద్రవకరముగ ఏర్పడినది. దీని నెదుర్కొనుటకు మాంపేగుగారు పార్లమెంటుకు ఇవ్వమలేకన్నను, అనుజానమును పార్లమెంటు దెప్పినను సంపూరితములను మీదబడచెచి. కాని ఆసమాధానము ఆందరము నరేంద్రముండలిని మరచిపోయినట్లు గన్పించెను. విక్టోరియా రాణి ప్రకటనములలో సాంస్థానాధీశ్వరుల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము రాదని అభయమొనరించెను. కాని ఇటీవలి పరిస్థితులచే వారి పదవులకు భంగము గల్గెను. ఆర్థికపక్షము గల్గెను. ఇండియాలో దిగుమతి అయిన పరమలమిద బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వహ్నిను విధించిరి. ఈసామ్య ఇండియా ప్రభుత్వమునకు పోవుచున్నది. మూల సమస్య, ఉత్పాదనపులపై టెక్సకన్ను గలదు. ఇందులో 1/8 వంటులు ఈపరమలను వాడుకది సంస్థానములం దున్నవి. అయినను సుంకములను విధించుటలో సంస్థానాధీశ్వరుల శక్తియైదులేదు. ఆదాయములో పాలుగూడ లేదు. వస్తు

నిర్మాతలకును సంస్థానాధీశ్వరులకును ఒక ఆశయములు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సర్వాధికారమును సంస్థానాధీశ్వరులకికరించినందులకు సంస్థానముల ఆశయములను గాపాడుట ప్రభుత్వమువారివిధి.

అస్పృశ్యుల రక్షణము ప్రభుత్వమువారి కెంతముఖ్యమో సంస్థానముల రక్షణముగూడ వారి కట్టిదే. దానిని నడలుకొంటున్నను వదలుకొన వీలులేదు. సంస్థానాధీశ్వరులు ప్రభుత్వ క్షిపరాదలులు. బ్రిటనుకు వీరికిని కంట్రాక్టుగలదు. ఆపరీకారమును నడుచుకొనవలెను. సంస్థానాధీశ్వరులు దిల్లి కాసనసభ్యుల పాలనను వ కం త యా త్రి ము ఒడంబడెరు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము తీసివేసిన బ్రిటిషు ఇండియాలో నున్న ధీమంతులందరూ సంస్థానసేవల పాలుగూడెను. కాని సంస్థానాధీశ్వరులు వీరి కడ్డువచ్చుట కిష్టపడెరు. పెదరలు వదలి ననుపరించి యభివృద్ధికరమగుచున్నవని జేసి అంగీకరించెదరు. కాని దానికి సంస్థానములకును, బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలకును అశ్వాసము జనగకండ సిమ్మక్షికుమగ నుండుటకు విచారణసంఘ ముండవలెను. నైమనకమిదను యూరపియును సంఘమువారు వుపస నివేదికలో తెలిపినటులు దిల్లిలో కేంద్రప్రభుత్వమును బలకరపవలెనని సంస్థానాధీశ్వరులు దెలుపుచున్నాడు. తన శాస్త్రవాదాన్ని తిక్కి ఉన్న నిర్బంధములకు లోనై స్వేచ్ఛగ నుట్టాడితి ననెను. సర్ మాంపేగు బ్లడగారి వధి కధ్యక్షతను వహించిరి.

మద్రాసు అండు నదరక మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు

5370

రైల్వే లైసెన్సుగారున్న దాడు యాక్రింద నుడవీరించినచోట్ల 1929 జనవరి జనవరి 1వ తేదీన ఒక రోజు మూడుబహువని యిందుములముగా తెలియజేయడ మైనది.

బెజవాడ జిల్లా

1. తెనాలి సెక్షను మైలు 246/11 వికెట్ గేట్, ద్వారానున్న కాలివారిబడి దగ్గరకు పోవుటకు ప్రజలచే నుపయోగపడుచున్నది. రైల్వే వనివారలచే నుపయోగించబడుట లేదు.
2. బెజవాడ సెక్షన్ బెజవాడలో మీటర్ గేట్ గడ్డు పెట్టెనందియున్న కోడు.
3. బెజవాడ ఓర్స్ హిల్-రాధా.
4. బెజవాడ, బెజవాడలో పారాచెరా కోడు, చుట్టుపార్ల ప్రక్కలకుపోవు మార్గములు.
5. ఏలూరు సెక్షన్ మైలు 802/6 నవర్ పేట, కొత్త పేటకుపోవు మార్గము.
6. ఏలూరు సెక్షన్ మైలు 802/15 నవర్ పేట, గంగ పేట తాలూకాలకుపోవు మార్గము.
7. సామర్లకోట - కాకినాడ- రేవుస్థానము-మార్గము- యడచివర్ల మ్యూనిసిపల్ కోడ్లకో కలియు సరాసరికిపోవు కోడు.

ఆర్టింగ్ చీఫ్ ఇంజనీర్.

కోస్తావ్యాపారము

నర్ లల్లూభాయిగారి ఉపన్యాసము

కరాచి, డిసెంబరు 15:—నర్ లల్లూభాయి క్యామల దాసుగారు కోస్తా వ్యాపారముగురించి ఉపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

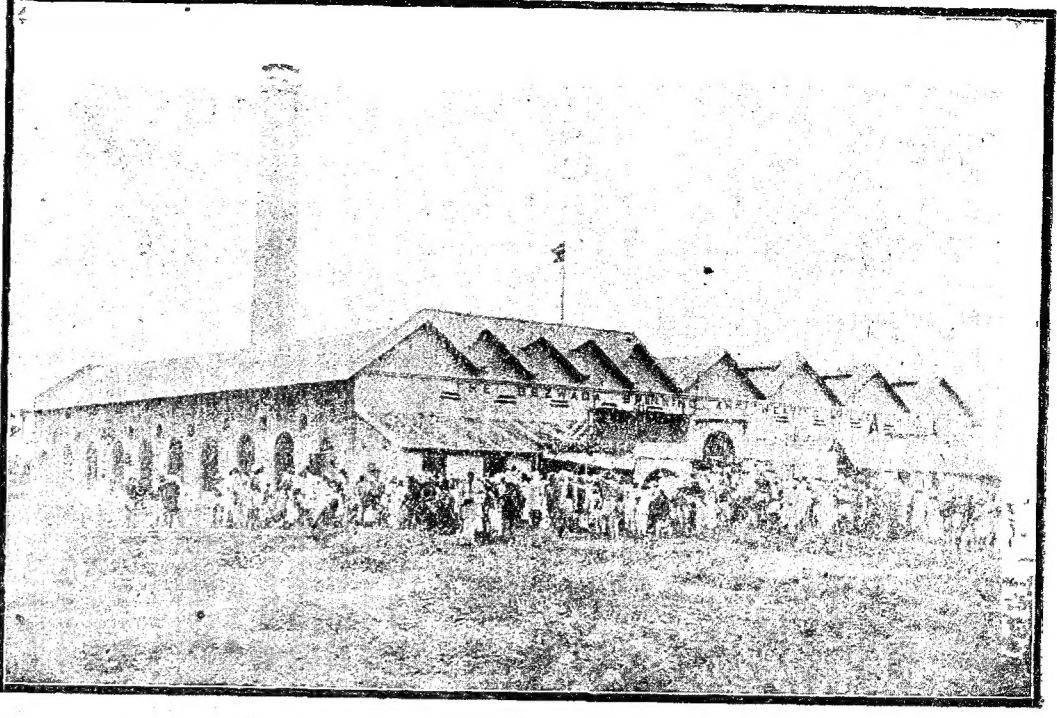
కోస్తా వ్యాపారమును భారతదేశపు నావలకు ప్రత్యేకించవలయునని భారతకానసభలో చూడగలిగిన ప్రత్యేకించబడినది. నేటికొన్నింటిలో మాడ ఒకపభ్యుడు ఇట్టిబిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. ఈవిషయమే సరికొని మొనర్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఉపసంఘమును నియమించిరి. ఇందులో ముఖ్యము అంగ్లేయులు ముఖ్యులు భారతీయులు పభ్యులుగ నియమించబడిరి. నేడుమాడ ఈసంఘమున ఒకపభ్యుడుగ నుండిరి. ఈసంఘమువారి సమన్వయమున అన్నివిషయములను సంపూర్ణముగ పరిశీలించిరి. ఒక్క అంగ్లేయపభ్యుడు తప్ప మిగిలినవారందరూ, కోస్తావ్యాపారము భారతదేశపు నాకలకే ప్రత్యేకించవలయునని నూచనను ఆమోదించిరి. ఆరవపభ్యుడగు నర్ అల్లూభాయిగారు భిక్షాభిప్రాయము తెలిపిరి. (బిల్లిను ఇండియా స్టీము నావిగేషను కంపెనీ మరొకకాలము కోస్తావ్యాపారము జరుపుచుండిరనియు, ఇప్పుడు ఇతర కంపెనీలకు ఈ అవకాశము ఇచ్చుట, తగనికార్యమనియు విరి అభిప్రాయము కాబోలు. రవాన్యముగ కొంతము త్రమును రిజర్వఫండునుగలదుకొనుట ఇంగ్లీషు క్యాంక్షల ఆచారమేయున్నది. ఇమూలు కావలసిన బాకీలలో కొన్నిటిని పోబాకీలుగ వ్రాసి తక్కినవి నిలయు త్రమును నూచించుట బాంక్షల ఆచారమేయున్నది. ఇది తప్పక ఆమోదించిన వందనానిగా రికి మాజిస్ట్రేటు శక్తి విధించెను. ఇంగ్లీషు కంపెనీలు ఈ విధమున కోస్తావ్యాపారము రిజర్వఫండునుగలదుకొనుచున్నారు. పోటీ యందు ఇంగ్లీషు కంపెనీలవారు తమ కేటకు తగ్గించి గెలుపొందుదురు. తమకు నష్టమునచ్చినను రిజర్వఫండును నష్టమును పూడ్చుకొనటకై ఉపయోగించుకొనెదరు. ఈవిధమున (బిల్లిను ఇండియా స్టీము నావిగేషను కంపెనీవారికి సే. ధి. యు. స్టీము నావిగేషను కంపెనీవారికి పోటీ జరిగినట్లును (బిల్లిను ఇండియా కంపెనీవారు తమ కేటకు 15 నుండి 10 నకు తగ్గించిరి. ఈ పోటీలల్ల భారతదేశపు కంపెనీ యగు సింధియా స్టీము నావిగేషను కంపెనీవారికి సాధనము లిట్లు నష్టముకలిగెను. ఈ కారణములల్ల విదేశపు కంపెనీల ఆక్రమపు పోటీని ప్రతిఘటించుటకు భారతదేశపు కొన్ని వ్యాపారము భారతదేశపు నాకలకే ప్రత్యేకించుట అవసరమగుచున్నది.

పభ్యుడు అభ్యుత్తర వహించిన భారత కానసభ సభ్యులగు అల్లూభాయిగారు ఈ విషయమే మాట్లాడుచు తాను మాడ ఈ ఉపసంఘమున పభ్యుడుగ నుండినందు, ఈ విషయమే ఏదో ఒకవిధమున రాజీపడుటకు ఆంగ్లేయ పభ్యులు అంగీకరింప లేదనియు, కావున భారత కానసభవారు చూడ బిల్లును ఆమోదించుట అవసరమనియు చెప్పిరి. (శ్రీ (పె.)

క్రమేణ మాకాతాదారులసంఖ్య వేనకు వేలుగా వృద్ధియగుటకు గల ముఖ్య కారణముల గమనింపుడు!

- 1. వారి ఇష్టము మేరకు సకాలమునందు నగలను అందముగా తయారుచేసి యిచ్చుట,
2. న్యచ్చమైన కాసులను, నీమనెడివి యుపయోగించుట,
3. వారికాలమును వృధాపుచ్చక వచ్చినదే వారిపనిని తక్షణమే గమనించుట,
4. ధనవంతులు, బీదవారను వ్యత్యాసము లేకపోవుట,
5. నగల విషయములో ప్రజలకు సహాయము చేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండుట,
6. న్యాయమైన ధరలు, న్యాయమైన పని తనము మున్నగునవియే,

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 1842, 125, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండు వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్, బెజవాడ

మిల్లు:— కృష్ణాకేనాలు స్టేషనువద్ద మామిల్లుబట్టలనే కొనివాడుకచేయండి! చాలా చౌక!!! విదేశవస్తుములను కొనవద్దు!! గట్టినులుతో తయారుకాబడినవి!!!

విశేష కాలము మున్నును ఒకసారి వాడిచూచిన ఎప్పటికి వీటినేకొందురు

అనుదినము వాడుకకుకావలసిన అన్నిరకముల, ధోవతులు, దుప్పట్లు, వైకు, బాకీసీటు, చీరలు, చొక్కా, గడ్డలు, (బ్లౌ, ట్రౌజర్లు, తువ్వార్లు, అంగవస్త్రములు, పగ్గెలలు సీదముగా దొరకను. మా మిల్లు ప్రత్యేకదుకాణములు యీ దిగువ వేర్వేర్లన బిక్కి పట్టుములలో సాగించ బడినవి:— బరంపురము, విజయనగరము, రాజమండ్రి, ఏలూరు, బెజవాడ, తెణానీ, బాపట్ల, నెలూరు, తిరువెళ్ళిక్కోటి, బంక, గుడివాడ, గుంటూరు, నరసరావుపేట, కర్నూలు, యింకను చాలాచోట్ల డిపోలు పెట్టబడియున్నాము. కొంచము శ్రమయని విచారంగకయందు మాదుకాణములలో విచారించి, మీకు నచ్చినరకములు మావద్దనే కొని యీ దేశము పంపక, ముఖ్యముగా ఆంధ్రులు ప్రోత్సాహపరచెదరుగాక. మనదేశమున సావరించబడి, ఏగా నిర్వహించబడి యితరపంపలతో యీ మిల్లును యొక్కటికిని పోల్చుదు. అనుదినము పనిజరుగుచున్నది. యింకను యెంతవరము ప్రయత్నించి అంతలాభము రాగలదు చాలాపేర్లు అమ్ముచున్నవి. మన దేశములందరూ ముఖ్యముగా ఆంధ్రులుయింక, యీ సున్నముందభిమానముంచి విశేషముగ వాలాను కొని లాభము అనుభవించ వలయునని మాప్రార్థన. వివరములు యీ క్రిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు:—

గూడూరి లక్ష్మణరావు, బివ, మేనేజింగ్ ఏజంటు అండ్ డైరెక్టర్, బెజవాడ

ఉ చి త ము న ల హ ఉ చి త ము

—స్వయముగా రూఢిపర్చుకొనవచ్చును—

నాడీపరిక్షయందు కడునిపుణులును, ప్రపంచ ఖ్యాతిగాంచిన వైద్యుడు, బిషగ్ రత్న పండిత డాక్టరు ఇ. యస్. గోపన్.

వీరు గొప్పకటుంబమునకు చెందినవారు. వీరిపూర్వము మైసూరు మహారాజుగ డిప్యూటీ డిప్యూటీ అనే కరుణలను ఎట్టేటుల, శనకశేలు యాపాయలు పొందిరి.

వీరు మీవాడిని పరీక్షించి వ్యాధియొక్క నిజమైన గుణమును మీకు విపులముగా వివరింపగలరు. అతిమాత్రవ్యాధి, పక్షపాతము, వాతరోగము, ఉబ్బరము, శుభ్రపంకలుములు, ముట్టువ్యాధులు, అజీర్ణ వ్యాధులు, గడ్డలు మొదలైన వాటిని వ్యాకరణిగా నయమొనర్చుట సంస్కృత్యమును పోగొట్టుదురు.

ఆఫీసు వేళలు.

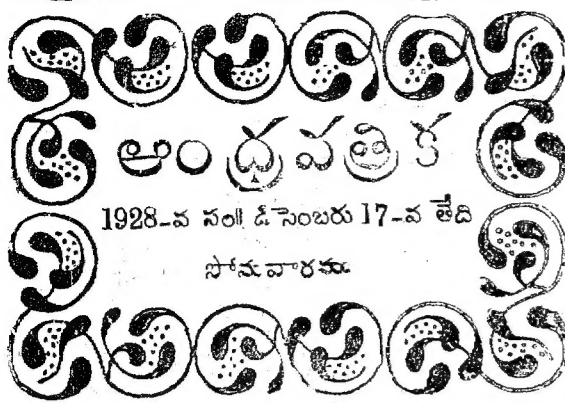
Table with 2 columns: హంటురోడ్డు బ్రాంచి and హెడ్ ఆఫీసు. It lists addresses and branch details for Dr. I.S. Gopalan.

పండిత ఇ. శ్రీనివాసాచారి ఫిజిషియన్ అండ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ది టామిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మశీ లిమిటెడ్.

Table with 3 columns: తెలిఫోను, పోస్టుబాక్సు, and 'జెల్లిగ్రాఫ్'. It provides contact information for The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy.

ప్రొచి ఇండియా శాసనసభ అభ్యర్థుని ఎన్నిక పుదుచ్చేరి, డిసెంబరు 15:—ప్రొచి ఇండియా కానసభ అభ్యర్థుని ఎన్నికలు నేటి దినము జరిగెను. కారీకాలు మేయరు థామసు అరులుగారు అభ్యర్థులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—ఇరిగను ప్రభుదంతులు ర కటి దినము ఉదయము కలకత్తానండి బోల్సారుకు ప్రయాణ మయ్యెదరు. డాక్టరు రకేంద్రుని శాంతినికేతనమును సందర్శించి రేపు రాత్రి మరల కలకత్తా చేరెదరు. (ఆ. (పె.)

1928-వ సం॥ డిసెంబరు 17-వ తేదీ
సోమవారము

కీ. శే. సర్

పానగల్ రాజాగారు

శ్రీశ్రీశ్రీ

సర్ పానగల్ రాజాగారు నిన్నటి తెల్లవారు జామున కాలధర్మము నొందిరిని వినుట కెంతయు చింతించెదము. మంగళవారమునాడు మధ్యాహ్నమున జ్వరము తగులుటయు, ఆదివారమునాడు దయమున మీరు అసువులబాయుటయు, మిగుల ఆశ్చర్యముగనున్నది. వీరికి జబ్బుజేసినసంగతియే పలువురకు దెలియదు. విషజ్వరబాధితులయి రని మాత్రము ఇటీవల వివరమైనది. అంతయుగాని, ఇంతలో మృత్యువు దాపరించు సీని ఎవరును తెలిచి యుండరయిరి. సర్ పానగల్ రాజాగారు దృఢకాయులు. మంచి ఆరోగ్యవంతులు. స్వల్ప జ్వరముచే మీరు మృత్యువు నోటబడెదరని యూహించుట కేమాత్రము వీలులేకబోయెను. కాని, కాలము ఎట్టివారినయినను తనపొట్ట బెట్టుకొనును. దర్బాలముగాని ఉన్నతస్థానములనుగాని లెక్కింపదు. అతనికి బీదలు భాగ్యవంతులను భేదములేదు. తక్కువ ఎక్కువ భేదములులేవు. దైవగతి తప్పింప నేరితనము? సుప్రసిద్ధవైద్యులగు మేజరు పాండేలే, డాక్టరు గురుస్వామి, డాక్టరు కృష్ణమీననుగార్లు చికిత్సగావించిరి. కాని ఫలము లేకబోయెను. వీరి యెడ గల గౌరవమునకు, మరణవార్త తెలియగనే మూగిన ప్రజల గుంపులే సాక్ష్యము. ది॥ బి॥ టి. రంగాచారి, సత్యమూర్తిగార్లు దెలిసిన ప్రశంసయే నిదర్శనము.

మరణముతో భేదభావము లన్నియు అంత రించును. కడులు వైషమ్యములు అడుగంటును. సర్ పానగల్ గారి సుగణములే పైకి గనుపించును. పానగల్ రాజాగారు, 1886 సంవత్సరమున జన్మించిరి. మరణకాలమునకు వీరికి 42 సంవత్సరములు గలవు. కాని అంతవయస్సున్నటుల మీరు గనపించెడివారుగాను. మీరు ప్రెసిడెంసీ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించి ఆంధ్రభాషయందు యం. ఏ. పరీక్షలో నుత్తీర్ణులయిరి. వీరికి ఆంధ్ర భాషాభిమానము మొదలు. ఆంధ్ర సంస్కృత భాషలందు వీరికి చక్కని ప్రవేశముగలదు. మీరు పద్యసింహునపుడు సామాన్యముగ సంస్కృతశ్లోకములను పద్యములను ఉదాహరించుచుండెడివారు. మీరు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు సభ్యులుగ నియమితులయిరి. 1912 సంవత్సరమునుండి 1915 సంవత్సరమువరకు మీరు సామ్రాజ్యశాసనసభలో జమీందారులతిరపున ప్రతినిధులుగ బనిచేసిరి. ఆ సమయమునందే ప్రవేశ పరీక్షవరకు దేశభాషలలో

విద్య నేర్పవలయునని మీరు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి దేశభాషాభిమానమును కనుబజచిరి. 1915 సంవత్సరమున మే. నె. లో విశాఖపట్టణమున జరిగిన తృతీయోద్ధవాహనభ క్త్యుత్తర వహించి వారి విషయమై యిటుల ప్రస్తావించి యుండిరి.

“బాలరకు ప్రవేశపరీక్ష యగుటకు బూర్వ మనగా నాంగ్లేయభాషయందు యథోచితజ్ఞానము కుడరుటకు మునిపి, ఆంగ్లేయభాషామూలముగ భాషేతరపాఠములను చెప్పటలైన బుద్ధి కలతపడి మంగిలించును. విషయజ్ఞానము పట్టగించును. ఆంగ్లేయభాషాపరిచయము నయితము నలక్షణముగ వృద్ధి కాజాలదు. స్వభాషాపరిచయ మడుగంటును. ఈవిషయమే భారతీయసామ్రాజ్యసభలో ఇటీవల నేను ప్రస్తావించగ సభ్యులలో కొందరు భిన్నాభిప్రాయు లయినను ప్రభుత్వము వారు మాత్రము చాలవరకు నాతో సాభిప్రాయు లయిరి. ప్రస్తావాంశము సర్వరాష్ట్రములయందును త్వరలో ననుష్ఠానమునకు వచ్చి విద్యార్థులకు బుద్ధివికాసమును భాషాభివృద్ధి కలిగించుటయే గాక, జనసామాన్యమునకు పదుముక్తుమగు దేశభాషావాఙ్మయమును బలపరుప గలదని నాయభిప్రాయము.” ఇప్పటి కింకను దేశభాషామూలకవిద్యను గూర్చి ఆంధ్ర అకెడమిక్ కౌన్సిలువారు విముఖత జూపుచుండ, పానగల్ రాజాగారు పదమూడుసంవత్సరముల క్రిందటనే ఇట్టి సంస్కరణము నభిమానించియుండుట, ఎంత శ్లాఘాపాత్రమో యూహింపవచ్చును.

ఆంగ్లోద్యమము ప్రారంభదశయందుండి, ఆంధ్రరాష్ట్రముపట్ల పశ్చిమాంధ్ర దేశమున యింకను సుముఖత బాగుగ వ్యక్తముగాని దినములలో, సర్ పానగల్ రాజాగారు ఆంధ్రమహానభ క్త్యుత్తులుగనుండ నంగీకరించుటయ గాక, తమ యువన్యాసమునందు ఆంధ్రరాష్ట్రముపట్ల దెలుపబడుచున్న అనుకూల ప్రతికూలభాదములను వివరించి తమ యభిప్రాయము నిటుల వ్యక్తపరచిరి.

“రాష్ట్రవిభాగవిషయమై వ్రావిడాంధ్రులకు స్వర్ణలు కలుగుననువాద మంతగా విశ్వసించగినది గాదు. రాష్ట్రవిభాగమాంధ్రుల కెంత యావశ్యకమో యెంతలాభకరమో ద్రావిడుల కంత యావశ్యకము నంత లాభకరము నైయుండును.”

ఇటుల మీరు ధైర్యముగ సభిప్రాయమిచ్చి, ఆంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణముపట్ల సుముఖత ప్రబలుట కెంతయు తోడ్పడిరి. మీ యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన యాంధ్ర మహానభలో రాష్ట్రనిర్మాణముగూర్చి దీర్ఘవాద ప్రతివాదములు జరిగెను. అంతకు పూర్వము తటస్థ భావము వహించిన శాసనసభ్యు లందరును పరుసగ ముందుకు వచ్చి, ప్రత్యేకరాష్ట్రముపట్ల సుముఖత జూపిరి. పిమ్మట తీర్మాన మామోదింపబడెను. కాని, మదరాసు శాసనసభలో కొంతకాలము క్రిందట ప్రతిపాదించబడిన ఆంధ్ర రాష్ట్ర తీర్మానమునకు సర్ పానగల్ గారు అనుకూలముగ వోటియ కుండుట ఆశ్చర్యకారణ మయ్యెను. స్వపక్షాభిమానము, వారి నిటుల ప్రేరేపించియుండవచ్చును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు మీరు జేసిన సహాయమును మునుప వీలులేదు. విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థాన నిర్ణయమునకు మీరే హేతుభూతులయిరి. ఆంధ్ర విద్యార్థులు విదేశములకు వెడలి విద్య నభ్యసించుటకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు మీరే

విద్యార్థివేతనము నెలకొల్పబడెను. విశ్వ విద్యాలయాభివృద్ధిపట్ల మీరికి గలప్రేమ కిది నిదర్శనము. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు ఆంధ్రభాషా వ్యాస సంబంధ మయిన విద్యార్థివేతనమును మీరిదివరకు నెలకొల్పి యుండిరి. మీరు మొదటినుండియు సంఘ సంస్కారప్రియులు. ఆంధ్రసభ కధ్యక్షత వహించి వీరొనగిన యువన్యాసమునందుగూడ మీరు సంస్కరణాభిలాషను వ్యక్తపరచిరి. బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును మీరు చేపట్టుటకు గూడ మీరిట్టి తలంపు ప్రేరేపించి యుండును. కాని సంఘ సంస్కరణాభివృద్ధికై కృషిసలుపుటకు మారుగ మీరు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును రాజకీయ లాభములకు సాధనముగ నుపయోగించుటచే అయ్యది ప్రజల శ్రేయమున కంతగ తోడ్పడక పోయెను హోంరూలు యుద్యమమును జప్తిసుపక్షమువారెది రించుటయు అసహాయోద్యమమును తీవ్రముగ ప్రతిఘటించుటయు, శాసనసభలను ఓటరులు బహిష్కరించిన సమయమున జప్తిసుపక్షసభ్యులు వానియందు ప్రవేశించి మంత్రిపదవులను సంపాదించి ప్రభుత్వ నిర్బంధములకు తోడ్పడి యుండుటయు ఈపక్షము పట్ల ప్రజలలో నేవగింపు కలిగించుటకు కారణములయ్యెను.

ఇది ప్రాత చరిత్రయేగాన, ఈ సమయమున దీనినిగూర్చి అంతగ వివరింపనవసరములేదు. ఇటీవల గూడ జప్తిసుపక్షము సైమనుకమిషనుకు తోడ్పడెనుటయు, కోయంబత్తూరు తీర్మానమును విడనాడుటయు, వెగటుగనుండెను. ఈ సందర్భములెటులున్నను, సర్ పానగల్ రాజాగారు ప్రధాన మంత్రిగనున్న కాలములో నలిపిన మేల్లను మరువ వీలులేదు. భారతీయులకు వైద్యశాఖలో నున్నతో దోర్మగముల నీయవలయునని, మీరు పట్టుదలను సూచి యుండిరి. యూరపియను సభ్యులతో నీవిషయమున మీరు పోరాడియుండిరి. మరియొకముఖ్యవిషయ మేమన, మీరికి దేశీయవైద్యముపట్ల నభిమానము గలదు. దేశీయ వైద్యము నభిమానించుచు మీరు ప్రసంగించుటయ గాక, దేశీయ వైద్యకళాశాలాస్థాపనకు మీరు తోడ్పడిరి. మీరు నిర్మించిన మతధర్మాదాయ శాసనము విషయమున తీవ్రభేదాభిప్రాయములుగలవు. అవి యింకను సమసిబోలేదు. మీరు ఆరుసంవత్సరములు ప్రధానమంత్రిగనుండి, పిమ్మట చాలించుకొని నను మరణకాలమువరకు ప్రభుత్వమువారిని ప్రేరేపింపగలుగుచుండిరి. జప్తిసుపక్షనాయకులగు సర్ పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు జీవించియుండునంతవరకు, వారికి సర్ పానగల్ రాజాగారు కుడిభుజమై పని చేసియుండిరి. వారి మరణానంతరము, మీరు జప్తిసుపక్షమునకు ప్రధాననాయకు లయిరి.

వెనుకటి ఎన్నికలలో జప్తిసుపక్షమునకు తీరని అపజయము వాటిల్లెను. అప్పటినుండియు జప్తిసుపక్షము తిరిగి ప్రాబల్యము వహించునటుల జేయుటకు, సర్ పానగల్ రాజాగారు మిగుల కష్టపడిరి. రాజకీయపద్ధతులను తరుచుగ మార్పుచేయించుచుండిరి. తుదకు జప్తిసుపక్షమునందు రెండుచీలిక లేర్పడెను. ఇటీవల కార్పరేషను అధ్యక్షపదవికి జరిగిన ఎన్నికలలో, జప్తిసుపక్షపు అంతర్భాగములవారు ఇరువైపుల నిలిచి పోటీ జేసిరి. జప్తిసుపక్ష ప్రాబల్యమునకు తరుణ మింకను సరుదొంచునని, సర్ పానగల్ గారు ఓలికతో వేచియున్న సమయమున,

మృత్యువు తటస్థించి వారికృపి సంతతితో సమాప్తి చేసెను. వీరు 1918 వ సంవత్సరమున జరిగిన ఇం పీరియల్ యుద్ధసమావేశమున కాహ్వానింపబడిరి. 1919 సంవత్సరమున సామ్రాజ్యశాసనసభలో రెం డవమారు వీరు సభ్యులయిరి. జమిందారుల తరపున పార్లమెంటరీ జాయింట్ కమిటీవార్యయెదుట వీరు సాక్ష్య మిచ్చియుండిరి. 1921 సంవత్సరము మొదలు 1926 సంవత్సరము వరకు చెన్నరాజధానియందు ప్రధానమంత్రి పదవిని నిర్వహించిరి. దక్షిణ ఇం డియా లిబరలు ఫెడరేషను కార్యక్షులగు నుండి బ్రాహ్మణేతర పక్షమును నడిపియుండిరి. మధ్య రాష్ట్రములందలి అమరావతిలో 1925 సంవత్సర మున జరిగిన అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర సమావేశ మునకు వీరు అధ్యక్షత వహించియుండిరి. వీరి రాజ కీర్త్యాభిప్రాయములతో మే మేకీనింప కున్నను వీరి భాషాభిమానముపట్లను వీరి ఏ గుణముల పట్లను మాకు గౌరవము గలదు. ఆంధ్రప్రముఖు లలో నొకరగు వీరిని కొల్పోవుటలన ఆంధ్రదేశ మునకు తీరని కొరత వాటిల్లిననుటకు సంది యములేదు. వీరు జమిందారులయిన నిగర్వులు, సులభులు, నిరాడంబరులు. వీరి సమీపించుట సులభసాధ్యముగ నుండెను. రాజతీయందు వీరు ఆరితేరినవారు. ఒక ముఖ్యపక్షమున వీరింతకాలము నుండియు నడిపించియుండిరి. అందుకే తగిన నైపుణ్య ము వీరి కలవడి యుండెను. ఈయమున వీరికి సాటివచ్చువారు మరెవ్వరు గుఱివరు. పక్ష భేదము లేన్నియున్నను అభిప్రాయభేదము లేన్ని యున్నను వీరిమరణమునకు చింతనివా రుండరు. రాజా రామరాయణింగారి ఆకు పరమేశ్వరు డాత్మశాంతి నొనగుగాక. వీరి టుంబమువారికిని బంధుమిత్రాదులకును మాసానూతి నందకేయు చున్నారము.

జాక్షన్తనుగారిని సానంపుట

ఇం పీ రి యల్ మత ప్రకాశనంఘమునకు ప్రతినిధిగ జాక్షన్తనుగా రిటీవలాందూదేశమున కరుదెంచి ఉపన్యాసముల నిచ్చుచిరి. వీరు కార్మిక న మ స్య ల ను గూర్చి గూడ సంగించుచుండిరి. వీరు బ్రిటీషువారు. వీరిని 1864వత్సరపు మూ డవచట్టము క్రింద, హిందూదేశముండి వెడలిపో వలయునని, బెంగాలు ప్రభుత్వ వారాజ్ఞాపించిరి. ప్రాతచట్టమును తిరిగి బైకిడిసి, ని బ్రిటీషుపౌరుని పై ప్రయోగించిరి. భారతీయుక, భారతీయుల పట్ల సానుభూతి జూపు బ్రిటీషులుగూడ శతృ పాత్రులగు చున్నారనుట కిదిగర్హనము. ప్రవాస మున కెట్టి కారణము సూచికలేదు. ప్రస్తుతపు టుత్తరువువలన, రెండు విషయలు బయల్పడు చున్నవి. తమ కిష్టము లేనిని ప్రవాస మంపు టు ప్రభుత్వమువారికి యరములు గలవను విషయము నిది తేటపరిచినదూతన ప్రజారక్షణ చట్టమును శాసనము గావించనరము లేదనియు, అది శాసన మగుచో నిర్బంధులు మరింత ప్రబల మగు ననియు, విదితమగు చని.

ఇ. ఐ. రైల్వే : కాంగ్రెసు

కలకత్తా కాంగ్రెసు టీసులు వచ్చు సమ యమున, హారా నైవేద్యోటుభారముమీదికి

ముప్పదిమంది వాలంటీరులకన్నను నెక్కువమందిని రానిచ్చుటకు, ఈస్తుధిండియా రైల్వేవారు నిరాక రించిరినియు, ఇతర సౌకర్యములను గూడ నిరాక రించిరినియు, ఇదివర కెన్నడును ఇట్టి సౌకర్యము లను నిరాకరించియుండ లేదనియు, ప్రకటించబడినది. రైల్వేకంపెనీవారికి గూడ కాంగ్రెసుపై విముఖత యతిశయించుచున్నది గాబోలు. 'గుండ్రాయి దాచు కొనిన కూతురిపెండ్లి మానునా' యను సామెతవిధ మున, రైల్వే వారెట్టియాటంకముల గల్పించినను, కాంగ్రెసుసభ్యులుగనుపడిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారికి అపూర్వస్వాగత మొనగబడు ననుటకు సం దియము లేదు. రైల్వేకంపెనీవారి సంకుచితదృష్టి మాత్రమే మిగులును.

సి. ఐ. డి. లిస్టు : మితవాదులు

సి. ఐ. డి. లిస్టులో సర్ సప్రూ, మహమ్మదా బాదు రాజాగారిపేర్లుగూడ చేర్చబడె నని వదం తులు గలవు. వీ రిరువురును ప్రభుత్వసభ్యులుగ పని చేసి, ప్రభుత్వమువారిమెప్పు వడలి యుండిరి. ఈ విషయమై సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రశ్నిం పగ, సి. ఐ. డి. పోలీసువారి రహస్యచర్యల గూర్చి తా మెట్టి సమాచారమును తెలుపమని, హోంమెం బరుగారు చెప్పిరి. అంతియగాని ప్రశ్నలో నడిగిన విషయమును వారు నిరాకరింపరయిరి. మహమ్మ దాబాదురాజాగారికి పోలీసువారి చేతులలో నిటీవల గలిగిన యవమానముపట్టి ప్రేషదంతి నిరాధారము గాదని తలంపవలసి వచ్చుచున్నది.

స్త్రీలు : పోలీసుశాఖ

అల హా బాదు విశ్వవిద్యాలయసంఘము నందు ముచ్చటించుచు, స్త్రీలు ఉన్నతోద్యోగము లలో ప్రవేశించుట కెట్టి మూటంక ముండగూడ దనియు, స్త్రీలు పోలీసు ఉద్యోగమునం దున్నచో లక్ష్మీలో నైమను కమిషను బహిష్కారసందర్భ మున జరిగిన దౌర్జన్యమును గావించి యుండ రని యు జుట్టినతిగారు నుడివిరి. ఇందు కొంత సత్య ముండిన నుండవచ్చును. కాని పోలీసువారి యకృ త్యములకు ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము ముఖ్య కారణ మని ఎంచవచ్చును. దీనిక్రింద నెవరు పని చేసినను అనుకూలము గలుగజాలదు. పోలీసు శాఖ ప్రజలకు బాధ్యత వహించుచో, ఇట్టి యన ర్థము వాటిల్లజాలదు.

సానుభూతితీర్మానము

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో ధామారు మంజుసంగుగారు, ప్రస్తుతపు హోంమెంబరుగారికి గవర్నరుపదవి నిమనందులకు సానుభూతి జూపు తీర్మానమును ప్రతిపాదించనెంచిరి. జ్యూనియరుసభ్యు లగు లాబర్పుగారిని తాత్కాలికపు గవర్నరుగ నియమించి, సీనియరుసభ్యులగు ఛాటర్జీ నవాబుగారి హక్కులను ప్రభుత్వమువారు త్రోసివైచిరి. ఛాటర్జీ ధర్మవీరుగా రివిషయమును చర్చించుటకై నిలుపు దలతిర్మానమును ప్రతిపాదించనెంచిరి. రెండు తీర్మా నములను గూడ, చర్చించ వీలులేదని అధ్యక్షులు త్రోసివైచిరి. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారి రెట్టి సమా ధానము తెప్పెదో తెలిసికొనుట కవకాశము దప్పి పోయెను.

కీర్తి శేషులై న

పానగలురాజాగారు నిన్న ఉదయం స్వర్గస్థులగుట

రాజా సర్ పానగంటి రామరాయణింగారు కె. సి. ఐ. ఇ. ఎం. ఎల్. సి. పానగలు రాజాగారు కనివారం రాత్రి 1 గం "గోపాల భాగవంతు" స్వర్గస్థులైరి. వీరు 1866 సం॥ జన్మించిరి. హిందూ మైమాలు (టిప్పి కేసు) ప్రెసిడెన్సీకా లేటల్లో విద్య నభ్యసించిరి. సంస్కృత మనందు ఎం. ఎ. వట్టు గు పాండి. మదరాసు లెక్క జూరియల్ సభ్యునిగను, 1912-15 సం॥ 1919 సం॥ ఇ. పీరియల్ లెజిస్లేటివ్ కాన్ఫరెన్సు సభ్యుడుగను నియమించబడిరి. 1918 సం॥ సామ్రాజ్య యుద్ధ విచారణ మహాసభకు ఆహ్వానింపబడిరి. భూస్వామిల శ్రాతినిధి గ ఇంగ్లాండుకబోయి పార్లమెంటరీ జాయింట్ కాన్ఫరెన్సు యెదుట సాక్ష్య మివ్వంగిరి. 1920 మంత్రినియమించబడిరి. 1921 సం॥ ప్రధానమంత్రియై సావిక స్వరీతిపాలన కాఖి, బైద్య ఆరోగ్య కాలూ, మత ధర్మాదాయముల వ్యవహారముల పరిపా రించిరి. వంతెనారంభర్యముగ రాజా యన విశిష్ట 1928 సం॥ ఒవంగబడెను. 1926 కె. సి. ఐ. ఇ. విశిష్టసంగబడెను. రెండు కాసనసభకు ఎక్కుకొనబడి తిరిగి ప్రధానమంత్రి య య్యెను. దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫెడరేషను అధ్యక్షులు, బ్రాహ్మణేతర ఉద్యమనాయకుడుగ ఎక్కుకొనబడెను. అను రా తీయి దు జరిగిన రాండ బ్రాహ్మణేతర మహాసభాధ్యక్షు లు 1925 ఇకాఖరట్టుమనందు జరిగిన మూడవ ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షులు. మూడవ కాసనసభకు తిరిగి ఎక్కుకొనబడిరి.

మద్రాసు నాయకుల సానుభూతి

మద్రాసు, డిశంబరు 16:—నేటి ఉదయము పానగలురాజాగారు మద్రాసులో "గోపాలభాగ" అను తమ స్వంతగృహమునందు స్వర్గస్థులైరి.

రాజాగారికి గత మంగళవారమునాటి మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు కలితో జ్వరము ప్రారంభమైది. వైద్యులను వెంటనే పిలువవలసి వైద్యులవచ్చి చూచునకి 102 డిగ్రీ ఉష్ణముగలదు. బుధవారము సాయంత్రము అది ఇరవై మైంజా జ్వరమని కనుగొనబడెను. ఉష్ణ మధికమయ్యెను. లక్ష్మీవారము నాటి రాత్రి వీరికి కరుణపట్టలేదు. శుక్రవారమునాడు మూడ చాల చికాకుగానే యుండెను. శుక్రవారమునాటిరాత్రి 9 గంటలనుండి నాడితగ్గుచు ఆ రాత్రియే ఒంటిగంట అయిన పిమ్మట పరమపదించిరి. వీరి వైద్యులు ఇతరులను అనే కులు గోపాలభాగవతుల వెల్లిరి. నిన్న మధ్యాహ్నము 9 గంట లకు దహనసంస్కారము జరిగెను.

డి. బి. టి. రంగారాజుగారి సానుభూతి

డివాన్ బాదూర్ టి. రంగారాజుగారు యిట్లు చెప్పి రి. శాసన పానగల్ రాజాగారికిని రాజకీయ విషయములలో భేదాభిప్రాయము లున్నను ఆకలియెడల నాకు చాలగౌరవ ముగలదు. రాజాగారు గొప్పశక్తిసామర్థ్యములు కలవారు. వై ర్యంతులు. మిగుల దేశభక్తులు. వీరి మరణమునకు నేను చాలా దుఃఖించుచున్నాను. వీరు గొప్ప విద్వాంసులు. వీరి మరణ వార్త నాకు పిగునవలె నోచినది.

సి. ఎన్. మాత్తురంగ మొదలియారుగారు

పానగలురాజాగారి ఆకస్మికమరణమునకు నేను చాల విచారించుచున్నాను. కీర్తిశేషున్న గొప్పమగుట మేలనగా వీరి యనుచరులలో ననేకవలె పిరెక్కుడును తమ ప్రతిభాను స్వక్రిపకముగా నిండించియుండలేదు. ఇక రెండ రెండు పక్ష గొప్పరాజకీయజేతలు. వీరి మరణమువలన గలిగిన గడ్డము:కు వీరిమటుంబమునకును, ఇట్టి మతమ:చా:కిరి నేను సానుభూతిని తెలుపుచున్నాను.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

పానగలు రాజాగారి ఆకస్మికమరణమునకు నేన చాల విచారించుచున్నాను. వారి రాజకీయభ్రాతృమూలతో నే నెన్నడువఱకు కేరళవలె పోయినను వారిపాండిత్యమునకు, గౌరవపడమునకు గుఱియవలెను. విశేష విజ్ఞానమునకు నే నెల్లప్పుడు ను వారితోను గౌరవము కలవాడనై యుంటిని. వీరు గొప్ప రాజకీయజేతలు. వీరి కేసానదర్శములు దేశభ్యుదయము నకు గాక యొక కత్తి శ్రేయస్కరము లొక కే వినియోగింపబడినవి. ఆ వి దేశభ్యుదయమునకే వినియోగింపబడియుండియెడల చాల లాభము చేసారయ్యెను. వీరు మంత్రిగా నున్నపుడు వీరియొ ధినయశస్సు యొద్దగ నులన భావితీయలకై యొకగలెనని యూహించునట్లు. తో వీరు నిగ్గుయగుగ వారాదిరి రాజా గారు పట్టాభిషేకమునకును తెలుగులోను గొప్పకండితులు. వీరు ఇంతవేగము మరణించెదరని నే నెఱుకొనలేదు. దేశవారసు పిరికితో విజ్ఞు. వీరి నే నెఱి వీరివారసునకు నేను వాసాను గూర్చిని చెలుపుచున్నాను.

నర్. ఎ. పి. పాల్వోగారు

పానగలు రాజాగారి మరణము నుప మద్రాసు రాజ ధానికే గాక ఇండియాదేశమున కంతయు గొప్ప సత్తము వా టిలెను. వీరు వీరి భక్తులువారి చేతికే గాక వీరి నుభయముల రచేతకు గౌరవింపబడుచుండిరి. వీరి ప్రజాసాహస్యముతో నెల్లప్పుడు తిరుగుచు వారి యభివృద్ధికై పోలుచుండిరి. ఇట్టి సత్తము కై వీరి పాండిత్యముతో వీరి యభివృద్ధియు ఆ స్థితియును తమ సమయమునకు ముగియలేనియే గాని నేడు గాదు. భారతదేశపు ప్రస్తుత పరిస్థితి నయమున వీరి మరణము తీరిన సత్తమును సేపించెను.

ముద్రాసు. నేపానదనము

పానగలు రాజాగారి నేపానదన కార్యద్యగా కట్టు ప్రాయము న్నాడు. మద్రాసు నేపానదనభ్యులు పానగలు రాజాగారి మరణవాస్తవ విని చాల విచారించుచున్నాడు. వారి స్మారక గౌరవాధ్యయమునకు మద్రాసు నేపానదనభ్యులు మూడితెయి బడినను, వారి కటుంబమునకు మా సోదరభ్రాతృ చెలువునకు వీరికి మంపబడినను, వారి కు త్ర కేరళవలె మా కార్యద్య యలో నొకరు మానదనమువారి తి. పున పాల్వోగారు. ఈ నేపా నదన కార్యద్యమునకు సర్వములకు రాజాసాహస్యగారి మరణమువలన తీరవలెనై కలిగెను.

బెజవాడ బ్రాహ్మణేతర సంఘము

బెజవాడ, డిసెం. 17:—బ్రాహ్మణేతర సంఘాధ్యక్షులగు ఎస్. రామశేషయ్యగారు యిట్లు తిలకింపుచున్నారు:— బ్రాహ్మణేతర సంఘసభ్యులు సమావేశమై, పానగలు రాజా గారి మరణవార్త వినుటకైయు చింతిలి, సానాభూతి పండి తయును వారి కుటుంబము కలపిరి.

గౌ. ముత్తయ్యమొదలిగారి విచారము

తి. వారూ, డిసెంబరు 16:—ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి గౌ. ముత్తయ్య మొదలిగారు పానగలు రాజాగారి మరణ విషయమున విచారించి ఇట్లు చెప్పిరి:—పానగలు రాజాగారు ఆకస్మా త్తుగ మరణించినందున వీరి మిత్రులకే గాక ఇతర రాజకీయ కక్షలకు చేరినవారికిగూడ విచారము కలుగజేయెను. దక్షిణ ఇండియా రాజకీయములను వీరు ఆగ్రస్థము శాక్రమించుకొని యుండిరి. సంస్కరణములు ప్రారంభముకాగానే వీరు ముగియజేసియుండిరి. సంస్కరణములను జయక్రమము గా కొనసాగించిరి. ఇందు ఎక్కువ సంస్కరణములను పొందుటకు ముద్రాసురాష్ట్రమువారు సంపాదించిన అర్హతకు వీరి కారకు లని శంకపడుచున్నా. వీరి సావము అక్రమించుకొన తగినవారు మరల కొంతకాలమునకు దొరకట దుర్లభము. (ఆ. వె.)

పానగలు రాజాగారి మరణమునకు విచారము తెలుపుట కై కేరళదినము సాయంకాలము శాగపట్నంలో పోరపథి జరుగును. (ఆ. వె.)

* * * *

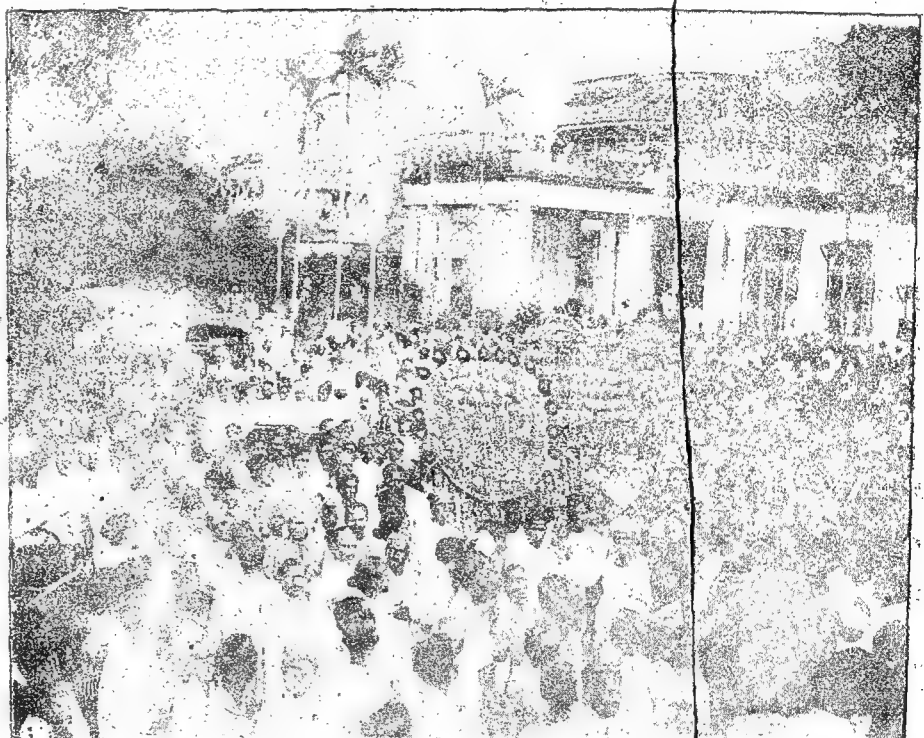
మద్రాసు శవసంస్కరణ కళాశాలలోని ప్రొఫెసర్ ఆర్. క్రిష్ణమూర్తి యం. ఏ. గారు శ్రీయుత పానగల రాజాగారు విన్నవించినంత 1 కలకు ముడిచిన విషయమును విని శాలాధ్యక్షులయి రాజాగారి కుటుంబమువారు వారికి చిరపరిచి తులనయు శ్రీ రాజాగారు దేశభావ మతాభివృద్ధికి పోలుబడి న మహానుభావు లనియు జెప్పుచు వారి ఘనకార్యమును శ్రా ఘించిరి. అట్టి వారి మరణమునకు చాలాదాని విద్యార్థులం ది మనఃబులు శోక సాగరంబున మునిగిపోయె

అంతలోనే కళాశాలాధిపతిగారగు మి. రా. రా. శ్రీ. కె. చిన్నతంబి పి. డి. ఎ. డి. గారు శ్రీ రాజాగారి మరణజ్ఞాపకార్థము కళాశాల పాఠశాలను మూడు శాబ్దాపిం చిరి. శ్రీ రాజాగారి ఆత్మకు దైవము శాంతిగలగ జేయగాక యని విద్యార్థులు ప్రార్థించుచున్నారు.

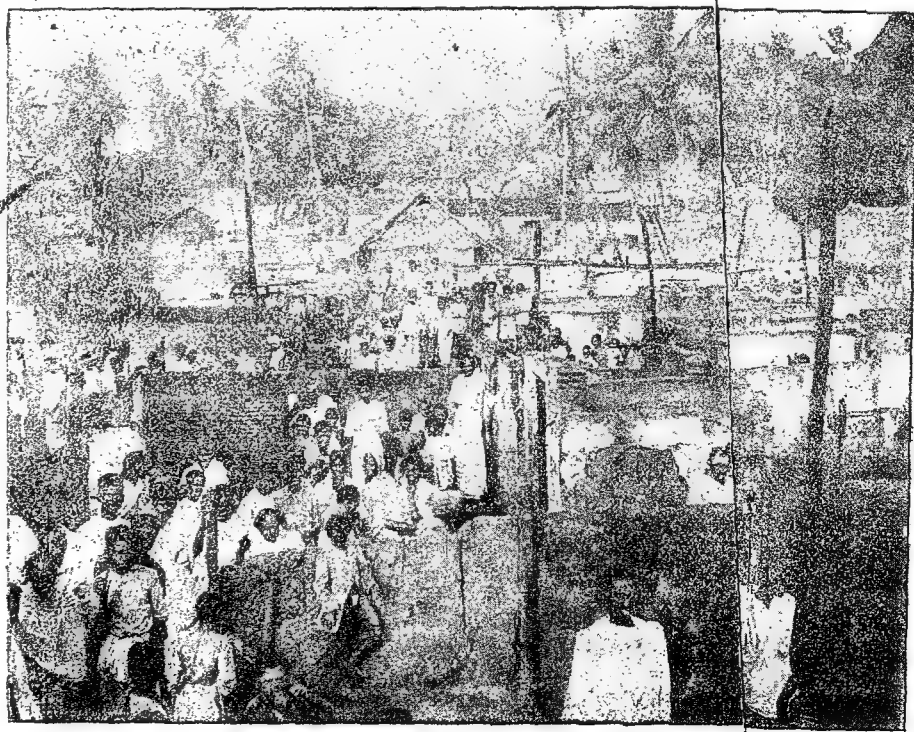
డి. ఎల్. గంగాధరసెట్టి, కళాశాల విద్యార్థి.

రాజావారు మరణశయ్యపై పరుండియున్నారు. [ప్ర. భా. వీ.]

పానగలురాజావారి అంత్యక్రియల సందర్భమున, పురపెద్ద లాల్లు, స్వరాజ్యపక్షనాయకులు ప్రభుత్వోద్యోగులు సహా శవముమెట్ల నడచిరి. పూలమాలలతో నలంకరింపబడిన శవవాహనము వారి యింటియొద్ద బయలుదేరుట. [పి.ఎల్.ఎ.]

తిరువల్లిక్కేణిలో జంబజూరనందు 15 వ తేదీ రాత్రి అగ్నిప్రమాదవలన సుమారు 200 యిండ్లు కాలి, అనేకులు నిలవ నీడలేకయున్నారు. [ప్ర. భా. వీ.]

రామారాయ నిర్మాణము

దహనసంస్కారసమయమున

నగరప్రముఖుల సానుభూతి

నిన్నుభూమిము 8 గంటల పయమున కి. శ్రీ. పానగలు రాజాగారియంత్రక్రియలు జరుపబడుటకు ముందుగా నగరప్రముఖుల సేవలు శ్రీరామరాజువద్దనే రాజాగారి మరణమునకు తమ దుఃఖమును వెల్లెల్చుచు ఉపశ్వాసములనొసగిరి.

మొట్టమొదట శ్రీ. పి. పాత్రోగారు మాటలాడిరి.

దా|| సుబ్బరాయణగారు పానగలు రాజాగారి యెడల

తామెట్టి కాలమును అత్యధిక గౌరవభావము కలిగియుంటిమనిరి. పానగలు రాజాగారు సంస్కరణ విధానము క్రింద ముగ్ధులవలన వహించియున్న కాలములో ఈ రాష్ట్రముయొక్క అభివృద్ధికి తమ శక్తినంతయు వినియోగించిరి. ప్రజాసామాన్యమును బయటికి తనవెట్టుటయే రాజాగారి మఖ్యోద్దేశముయై యుండెను. వీరి నాయకత్వముక్రింద బయలుదేరుచున్న యొక్కయును ఏ యితరసంఘము నయినను బహిష్కరించు నుద్దేశముతో నడువబడలేదు. ఈ దేశమునందు గల శాశ్వతసంఘముల మధ్యనున్న అడ్డములు తీసివేయబడుటయే వీరిముఖ్యదర్శనయై యుండెను. వివిధసంఘములమధ్య వికమత్వమును పెంపొందించుటకే వీరి కలుకుబడినంత నుపయోగించుచుండిరి. వివిధసంఘములవారును తమ విభేదములను తొలగించుకొని తమదేశము నెదుర్కొనియున్న పెక్కుపనుస్యలను పరిష్కరించుటకు వికమత్వముతో పనిచేయుచు పానగలు రాజాగారు జూపిన మార్గము ననుసరించెదరుగాక యని సుబ్బరాయణగారునుడిచిరి.

దా|| పి. నల్లెశుగారు పానగలు రాజాగారు గొప్పదేశభక్తుడనియు, ప్రభుత్వముతో కలుకుబడిగల వారికెల్ల నగగణ్యుడనియు, వీరి మరణమునకు యీ నగరమంతయు నొక్కటిగా విలపించుచున్నారనియు నుడిచిరి.

గా|| పర్ మహమ్మదు యాసానుగాక, పానగలు రాజాగారితో తమకు 15 యేండ్ల కరివడుముండెననియు, మూడేండ్ల క్రిందటనే తామిది పుత్రుడు మంత్రిత్వములోగలిసి పనిచేసేయంటిమనియు, మహమ్మదీయసంఘమునకు పానగలు రాజాగారు నిజముగ మిత్రులయ్యుండెననియు, వీరి నామము దేశచరిత్రలో అగ్రస్థానము వహించగలదనియు నుడిచిరి.

ది|| బి. పి. వి. విశ్వకాభాగ్యప్రసాద రాజాసాహెబుగారితో తమకు గల చిరకాలస్నేహమును జ్ఞప్తిచెప్పుకొనుచు విలపించిరి.

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు పానగలు రాజాగారు మిగుల శాంతచిత్తులనియు, జన్మితులార్థికి ప్రాణమునంతి వారనియు వీరిమరణము వలన యీ రాష్ట్రమునకు గొప్పకొరత వాటిలెననియు నుడిచిరి.

గా|| బి.బి.ఎం. కృష్ణస్వామిగారు పానగలు రాజాగారి మరణము భారతదేశానికి కలదంతయు చాలనవ్యక్తమనియు, ఏసంఘమునెడలగాని ప్రత్యేకాభిమానమును వీరు జూపి యుండలేదనియు, విజయవాటికి బ్రాహ్మణ సంఘములోనే నెక్కువమంది స్నేహితులండి రనియు ప్రభుత్వమువారు రసక సమయములందు వీరి సలహాను గైకొనుచుండెననియు, వీరిసర్వీస్ నేను నిన్ను ప్రభుత్వమువారి కమూల్యములయి యుండెననియు, నుడిచిరి.

డి|| బి. ఓ. తణికాచలశెట్టి, జి. రంగయ్యశాయుడు, ఎన్. దండపాటి పి. శ్రీ. పి. టి. రాజు, ఎస్. ఆర్య, మున్నగు ప్రముఖులుగూడ పానగలు రాజాగారి మరణమునకు తమ సానుభూతిని వెల్లెల్చు నుపసంహరించిరి. దహన సంస్కారములు పూర్తియగు పదికి నుచూరు 7 గంటల పాత్ర సమయ మయ్యెను.

* * *

ప్రభుత్వ కార్యాలయములు మూయబడుట మదరాసు, దిసంబరు 17:— ఫోన్ల నెంబుబార్ల గదిలు ప్రత్యేకసంధిక చేడు యిట్లు వెలువడెను—

కి|| శ్రీ పానగలు రాజాగారు, 1921-26 సం||వరకు మంత్రిగ నుండినవారి గౌరవార్థము ప్రభుత్వకార్యాలయము అన్నియు 8 గంటల సాయంకాలము మూయబడినవి.

(గవర్నరుసభవారి అనుమతిని)

ఎ. వై. జి. కాంబెలు,

ప్రధాన కార్యదర్శి.

అ 4-లు తపాత్ బిల్లలను పంపి

ఒక ప్రతిని తెప్పించుకొనుదు

872 పుటగలిగి చక్కగా చెడు చేయబడిన చిన్న రెడ్డును ముఖ్యమైన విషయములన్నియు పూర్తిగా గలవు.

రాజకర్తల శారాయణి కేసరి

1/94 చె నాబుబాబుగోడ్ మద్రాసు.

1928

డైరీ

మోటారింగ్ నందు

డబ్బును ఆదాయము చేయుదు

ఇంజను రిపేర్లకు ఓవర్ హాలింగు, డికార్బొనైజింగు మొదలగు వాటికి అమితముగా ఖర్చుచున్నదా ఏమి? ఇంజనువల్ల వచ్చు యిబ్బందులకు మూడుపాళ్లు, లూబ్రికేషను సరిలేకుండుట యేకారణం. అదియు సాధారణ నూనెలు వాడుటవలననే గలుగును.

అనుభవజ్ఞులు, మోటారునంగతి బాగా తెలిసినవారలు ఎల్లప్పుడు కాస్ట్రోల్ మోటారు ఆయిలునే కోరెదరు. కాస్ట్రోల్ నువయోగించుటవల్ల ఇంజను సరిగా పనిచేయును. కార్బనైజేషన్ ఏమి ఉండదు. ఓవర్ హాలింగు అవసరము లేదు.

మీరుకూడ కాస్ట్రోల్ మోటారు ఆయిల్ నువయోగింపుడు. సాధారణపు నూనెలమాదిరినే ఖర్చు అగును. రిపేరుబిల్లులు తప్పిపోవును. వేక్ ఫీల్డ్ కాస్ట్రోల్ మోటారు ఆయిల్ నువయోగించుటవల్ల లూబ్రికేషన్ సరిగానుండును.

Wakefield Castrol Motor Oil

సి.సి. వేక్ ఫీల్డ్ & కో, లిమిటెడ్.,

వేక్ ఫీల్డ్ హౌస్,

16, బాలర్లు రోడ్డు ..... బొంబాయి.

ప్రాంచీలు:—కలకత్తా, కరాచి, ఢిల్లీ,

లాహోరు, రంగూన్, మద్రాసు, కొలంబొ. 821

(పరుచూరు సుందరవరదులుగారు)

దక్షిణ భారతానికి వెలసే మాణిక్య మనదగు పానుగంటి ప్రభువు మరణమువలన ఆంధ్రమునకు తీరని కష్ట ముపొడిగెనుట నిర్వివాదాంశము. రామారాయనింగారి రాజకీయ తత్వము నామోదించినా రుండవచ్చును. కాని వారిరాజకీయ ప్రజ్ఞాధురీతతన వలనయింపవచ్చునది. వీరి మరణముచే మన యాంధ్రమునకు యువజ్ఞాపమవ్యక్తులందఱు నొక రాజకీయ ప్రజ్ఞాధురీతనిని గోల్పోయినది. భారతమత తన పుత్రతత్వములతో నొకరిని పోగొట్టుకొన్నది.

పానుగంటి ప్రభువు చిత్తూరునుండలాంతర్గతంబగుకాళహస్తిపురవరంబున జన్మించెను. జమీందారి కుటుంబముడయ్యునతండున్నతవిద్య నభివ్రజ్యంతో నభ్యసించెను. సంస్కృతము నందును, ఆంధ్రమునందును శ్రీ రామారాయనింగారికి నిరుపమానముగ పాండిత్యము గలదు. సంస్కృతమునందు గంటలకొలది నేకధారగా నుపన్యసించు నుపజ్ఞయు ప్రజ్ఞయు వీరికి గలదు. పరునోపివన నర్హులమునకే వీరి కీరెండు భావలందును ఆన మానముగ పాండిత్య ముండెడిది. పిమ్మట వారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములో యా. ఏ. పట్టమును పొందిరి. ఇక్కడను తన ప్రత్యేకజీవనమున నాదర్శప్రాయజీవితమును గడపెను. కడపటివరకుగూడ ముఖ్యతర్క సేవ్యులమును తగ్గలేదు. వీరికి దైవభక్తి మొదలు.. పూజాపునస్కారములయం దభిమాన మెక్కువ. నిరీక్ష్యవారుయెడ నవహ్మము.

1910 సంవత్సరములో మాంజ్యేయ చెల్లెన్ ఫర్లు సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టినపుడు వీరు స్థానికచట్టసభలో సభ్యత్వమును సంపాదించిరి. శ్రీశ్యామరామచెట్టిగారి యాదేశానుసారము వీరు ప్రధానమంత్రివలన స్వీకరించిరి. ఆర సంవత్సరములు మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు ప్రధానమంత్రిత్వము వహించి హిందూధర్మాదాయబట్టమును సృష్టించిరి. తనవత్తముగల ఎన్నికలలో ఓడిపోయియున్ననుగూడ తనవహజ్జ్యేయమును నడపలేదు. తన జీవిత మంతయుగూడ ధైర్యము వడలినవాడు కాదు. బ్రాహ్మణ్యేయి యని చెప్పుకూడదు కాని వీరి జమీందారిలోని ఉద్యోగంబునందును గూడ బ్రాహ్మణులై. విద్యాభివృద్ధిగూడ నొకంత సాహాయ్యమును చేయించిరి. వీరి లాభోద్యమ మన్నన, ఆంధ్రులంభివృద్ధి యన్నను నుపాఖ్యేయము

జూపెడువారు. మద్దియను కవిజీవాని యెనుట ద్వంద్వప్రభుత్వ మనాచరణీయమని చెప్పిరి. స్వామ్యూటరీ పుస్తకములో గూడ నట్లే వ్రాసియుండిరి.

జమీందారి కుటుంబములలోఁ బుట్టి ప్రజాభ్యుదయమునకు పోటుకడనెంచువా రెడను. ఆస్తిలో రామారాయణు ప్రజాహితోద్యమములందు పాల్గొనట ఎంతయు ప్రశంసనీయము. రామారాయనింగారు ఉద్యోగములేకయే అధికారమును వహించియుండిరి.

వీరిమరణమువలన మాచిత్తూరు నుండల యశోధరికి కొరతవాటిల్లినది. వీరి మరణమునకై యిడిలుతున్న వీరి బంధు మిత్రాదులకు నా సానుభూతి నెరిగించుచు వీరి యాత్మకు శాంతినొసంగ నవంతమూర్తి యగు నా భగవంతు సర్వించుచున్నాడను.

* * *

హిందూ దేవాదాయముల బోర్డుతీర్మానములు

(1) పానగలు రాజాగారి మరణమువలన దేశమునకు ముఖ్యముగా యీ రాష్ట్రమునకు, స్థానికశాసన వాటిల్లినదనియు, రాజకీయముకను, సాంఘికముగను వీరు దేశమున కొనర్చిన సేవ అద్భుతముగ రాజవీతిపరజ్ఞానముతోగూడి యుండెననియు, యీ రాష్ట్రములో హిందూ దేవాదాయముల చట్టమునకు సంబంధించినంతవరకు వీరిసామము చాలకాలమువరకు స్పృశించబడుచుండుననియు, బోర్డువారభిప్రాయకదుమన్నార్యులూ

(2) రాజాగారి కుటుంబమునకు బోర్డువారు తమ శ్రేయస్సులకు చెల్లుచున్నార.

(3) వీరి గౌరవాగ్రహ బోర్డుకార్యాలయము ఈ డ్డలు వరకు యొక్క మిగతభాగమును మూసివేయబడును. ఎచి చెల్లుబడెను.

ప్రతి విల్లులయందు వెజవాడ ఆంధ్రజిహ్వానా పరిట్టిరి. ముహూర్తిగత 12-1-29 లేదీ నుండి

1-1-29 లేదీతో పూర్తియగుచు గలినపుడు వారికి ఉన్న సొంతస్వ భోజనసదు లాచితము

ఎం.లెమ్మ దునుములు—పుట్ల మునిసిపాలిటీ సాసిబరీ ఇమ్మపె 5, బిలియడ్లు 5/ పింగుపొల, చ. గౌరవరి, పి. ఆన్. కర్క, చుయ్య, 8/ మిక్సెడు-గిర్రుకు జిల్లాకలెక్టర బ్రాహ్మగారు ఒక

హుమతిగ నొసగిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

ఆంధ్రదేశము - సంగీతము

“ఆంధ్రదేశము, సంగీతము” అను విషయమై గత కవి వారమునాడు సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, బి. యం. సి. ఎ. భవమునందు వనోపాధ్యక్షుడు ఉత్తమవారి. రా. బి. సి. డి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించి, సంగీతవిషయమున శ్రీనివాసయ్యగారు చేసిన మేలును అధ్యక్షులు అంగీకరించిరి.

శ్రీనివాసయ్యగారు మాట్లాడినందు, ఆంధ్రదేశము నందు సంగీతవిద్య చాలకాలమునుండియు ఉచ్ఛస్థితిలో నుండెనని యు, తమిళదేశమునందలి సంగీతముగూర్చి ఆంధ్ర తెలిగినతరు అంధ్రదేశపు సంగీతమునుగూర్చి తమిళు తెలుగవనియు, చెన్న పురివాస్తవ్యుల కా విషయమును తెలుపుటకే తా మి ఉపన్యాసము నీయ దలచితిమనియు, మిగిలి, కేరళ, కర్నాటక, సంగీతరీతులవలెనే, ఆంధ్రదేశమునకును ప్రత్యేకపు సంగీతరీతి గలదు. కాని ద్రావిడ గాయకలనకురెందులతో, ఆంధ్ర గాయకులుగూడ తమ సంగీతమును స్వరములతో నింపినైదు వద్దలి యనకలమునొందినారు. సంగీతమాధుర్యమున కిందు వలన భంగముకలుగుట సమాజము. మధ్యకాలమునందు బొబ్బిలి శత్రువ్యులగు బొబ్బిలినుండి బయలుదేరి, దక్షిణదేశములయొక్క పర్యటనము పరిపి, సంగీతవిద్యాంశులను జయించి యుండిరి. వీరు ఏడుతరల తరబురమిద ప్రతిపేయము, అద్భుతప్రజ్ఞను బాపియుండిరి. కీర్తికేసులగు ఆనంగజవతి కాలములో, తాము విజయనగరమున నుండుట తటస్థించెననియు, అక్కడ తాము ఆంధ్రులలో ప్రసిద్ధిపొందిన వైజీకులను, గాత్రజ్ఞులను వినుట తటస్థించెననియు, వీరి గురవయ్యాచార్యులగారి విద్యా వాద్యము నిరవధానముగ నుండెననియు, దక్షిణదేశమునందును మైసూరునందును ప్రసిద్ధిపొందిన వీరి సాంబయ్య ఇత్యాది విద్వాంసులవాద్యమున కేమాత్రము తీసిపోకుండెననియు, ఉపన్యాసములు పలికిరి. వెంకటరమణదాసుగారి కీర్తనావాద్యమును తాము వినియుంటిమనియు, దూర్వాశుల సూర్యనారాయణశాస్త్రిత్యాది విద్వాంసుల వైజీక వైపునామున తా మెరిగియుంటిమనియు నడిపిరి. ఇటీవల తాము ఆంధ్ర గాయకలను జనుట తటస్థించెను. కాకినాడ గానపర్వకు తమ్ము శాస్త్రిగారియొద్దండిరి. అంతకు పూర్వము కాకినాడలో శాగేశ్వరరావుగారి గృహమునందు జరిగిన వివాహసమయమునను, సంద్యాలలో జరిగిన సంగీత సమావేశసమయమునను నవి గాత్ర గాయకులతో వీరికి పరిచయము గలిగెను. కేమిదేశ వాడుడ నయినను, నన్ను సంద్యాలలో జరిగిన ఆంధ్రదేశ సంగీత సమావేశపు అధ్యక్షునిగ నెన్నికొని, ఆంధ్రులు తమ విశాలభావమును వ్యక్తపరచిరి. తమ్ము సభ్యులగు నెమ్మలొనుటకు కారణమేమని, యొక ఆంధ్ర విద్వాంసుడు ప్రశ్నించి గూడ నుండెను. దక్షిణాది గాయకుల దీసిపోనివారు ఆంధ్ర గాయకులలో గలరు. కాని, దక్షిణాదివారికుండు చొరవగాని సాహసముగాని వీరికి కనిపించకున్నది. ఆంధ్రగాయకులుగూడ ఇతర ప్రాంతములకుపోయి తమ వైపునకును కనబలచి ఆంధ్రదేశ ప్రఖ్యాతి నిలుపుదలకేయుట యవసరము. ఆంధ్రదేశ మునం దెట్టినిపుణత్వము గలదో, ఇతర ప్రాంతములవారు గుర్తించునటుల జేయవలయును. ఆంధ్రగాత్రజ్ఞులలో వారి నాగభూషణంగారు. పాడుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు, పిరట్ల కంకరయ్యగారు, బలిశేషల్లి సీతారామయ్యగారు, నందూరి సింహాద్రి అప్పారావుగారు మున్నగు నిపుణులుగలరు. కాకినాడలో తా మిటీవల వీరయ్య చాదరిగారిని వినియుంటిమి. వారు తమ ప్రఖ్యాతికలమును బాపియుండిరి. ఆంధ్రగాయకు లితరప్రాంతములకు వెదలనపుడు, అక్కడివాటికి దుచ్చింప రీతులనుగూడ హించుట కవసరమును. తేలయవల వారిని మెప్పించుట మును. వైజీకులలో నిప్పటికి ఆంధ్రదేశము సమగతము నిలుపుకొనుచున్నది. తమరూడ సంగమేశ్వర శాస్త్రి, వైజీకులలో కై. శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పవచ్చును. వీరు తమ బావమరదులగు సంకగామ వెంకన్నగారియొద్ద విద్య నభ్యసించి, సందిగావకుంకన్నగారు పట్నం నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి మ్యూజిక్కులో, ఇతరుల గానమునకును భేదము గనిపించకుండెను. తమ నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు విజయనగరమున శేలెంచినపుడు, యీ సంగతిని కనిపెట్టియుంటిని. ను బ్రహ్మణ్యయ్యగారి ఫక్కి సంగమేశ్వరశాస్త్రిగారియందు నాకు దాగుగ గనపించెను. శిల్పసాధనలను మీరువీనియె యుండురు. వీరు బాలరు. వీరు మున్నగు ఆంధ్రదేశమునకు కీర్తి దేగలరని నిశ్చయపెట్టెను. అద్భుతముగా శాస్త్రిగారు వీరితో

నరియైన ఆహారముతో

బాలురు బలవంతు లగుదురు

చిన్నతనమునందు భుజించు ఆహారము ననుసరించియే వయస్సు వచ్చిన తరుపరి ఆరోగ్యము ఏర్పడును.

క్వాకర్ ఓట్స్ ప్రాతఃకాలభోజనముగా నేర్పించుటచే బాలుర ఆరోగ్యమునందు దీగ్విజయముల గాంచుచున్నది. ఎముక పుష్టిని చేకూర్చి కండరముల వృద్ధిపరచును కీర్తిని చేకూర్చును, ములముగా జీర్ణమును. మలమూత్ర విసర్జనముల చక్కజేయును

క్వాకర్ ఓట్స్ సహజమైన ఆహారము. సిరియాల్ ఫార్మములు ఎక్కువగలిగిన వైట్ ఓట్స్ నుండి తయారుకావడెను.

ఉదయమున క్వాకర్ ఓట్స్ ను వేడి భోజనముగా ఏర్పరుకొనిన, మిగుల రుచికరముగాను, తృప్తికరముగా నుండును. తయారు చేయుట సులభము. నెల వల్లము. కుటుంబమునకు తగుమైన ఆహారము.

Quaker Oats

(చేతులతో నంటబడుట లేదు) 4401

టవేటా సిల్క్స్ ఆంగ్లస్త్రములు

టవేటా సిల్క్స్ ఆంగ్లస్త్రములు తెల్లగాను, నాచాకుగానుండును. నాలుగు ప్రక్కల కంటి అందు గలది. ప్రతిదినము ఉతికినను చెడదు. చలవచేసిన కొలది ఇతర పశుమును నాచాకు హెచ్చును. మొదటి దభా వచ్చినవన్నియు అతి త్వరలో విక్రయమైనవి. యిప్పుడే సూతనముగా తిరిగి తెప్పించబడినవి. అశాభంగము గలుగుకుండుటకై త్వరలో వీటినికొనుడు. బయట పూరులకు వి. పి. గా పంపబడును. 6 మూరలు నిడివి + 44" అం, వెకల్పు గలది. ధర రూ. 9-8-0.

K. S. MUTHIAH & Co., Post Box No. 99, Madras.

మంచి వైపునకును బావగలవారు. ఫిడెలు వాద్యమునందు, విజయనగరం వెంకటస్వామి నాయుడుగారు హిందూదేశము నంబై అజ్ఞాతీయులని శాసనముకము. శుభమును తెలియ, నిర్దుష్టమును పొందిత్యమును వారియందు చక్కని సమ్మేళనమును పొందినవి. వారణాశి బ్రహ్మయ్యగారు దక్షిణదేశమున పిడెలు బద్ధ్య నభ్యసించిరి. వీరికి మంచిశిష్యు గలరు. వెంకటస్వామి నాయుడుగారికి పిమ్మట వీరిని వేర్కొనవచ్చును. వీరు గాత్రముతోగూడ పాడుగలరు. గోలు వాద్యము తమకు ఆంధ్రదేశమున కనిపించలేదు. ఆంధ్ర గాత్రజ్ఞులలో నొక విశేషము గని పించును. తమ పాటకు తామే ఫిడెలు వాయించువారు వలపురు గలరు. ప్రక్కవాద్యగాని చేతిలో గాయకుడు కడవలసినయకపు యిందువలన దప్పిపోవును. దక్షిణ దేశములో వాయించుచుపాడు వారడరగ గలరు. మృదంగవాద్యమునందు అక్కణాటి రామయ్యగారు ప్రసిద్ధిపొంది యుండిరి. పాటకునికే చేయూతకొనరుటలో, వీరికి గొప్పప్రజ్ఞ గలరు. పురుకోట్టాదక్షిణామూర్తి గారియొద్ద విద్య నేర్చిన పొట్లూరి వీరరాఘవయ్య చాదరి గారు మృదంగ వాద్యము నందును కంజీ వాద్యమునందును గూడ చేర్పించుచున్నారు. ఇంకను ఎందరో నిపుణులు గలరు. వారు వైకి రాకబోవుటచే వారి నామముల నితరు తెలిగకున్నారు. ఆంధ్రగాయకవంతులన్నిటిని బయటకుదీసికొని రావలసిన యవసరము గలదు. ఆంధ్రులు రాజకీయ,సాంఘిక,వాణిజ్యవిషయములందు ముందుకు వచ్చుచున్నను, సంగీతవిషయమున లగిన చొదవ బాపి ముందుకు రాకున్నారు. ఇందుకుగాను, ఆంధ్రదేశమునందు సంగీత విద్యను శీర్షుటకు పాఠశాలలను విరివిగ స్థాపించవలయును.

విద్వాంసులకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసంగవలయును. సంద్యాలలో జరిగిన సంగీత పర్వంలో ఆనుకులతీర్థానములు గావించబడెను. వానిని అనుబంధినికేదెచ్చుచో, సంగీతవిద్య ఆంధ్రదేశమున ప్రోత్సాహము గలుగ గలదు. సంగీతభవనమున అతిథిలు వారాయగదానుగారు ఆంధ్రదేశమునం దస్థానము వసించియున్నారు. వీరి కథలను వినుటకు ప్రజలు మూగుచుండురు. వీరికి ఎప్పుడ్రవ్య మిచ్చి కలుతావులకు పిలిపించు చుండురు. వీరు గొప్పకవులు, పండితులు. తాము చేసిన కీర్తనలను పాడుచు, ఆనందపరచు చుండురు. వీరు వైజీకులు, సంగీతవిద్వాంసులు. ఇరియగాక, వీరు అంగకవులు ముత్రసిద్ధ గీతములను సంగమేశ్వరశాస్త్రి భావలలో ననువదించి యుండిరి. వీరు సందర్భానుసారముగ వీని నుకయొగించుచు ఉద్యోగము గావించు చుండురు. వీరు చక్కగ నృత్యము జేయ గలరు. ఆంధ్ర విద్వాంసులకు తగిన యాదరణ గలగ వలెనను నుద్దేశ్యముతోనే, నే నీయుపన్యాసము నిచ్చియుంటిని. ఆంధ్రులు తమకుగల సౌకర్యములను పూర్తిగ నుపయోగించుకొన వలయును. తమిళ, కేరళ, కర్నాట దేశములందరిటను గాయకులు తెలుగు కీర్తనలనే విశేషముగ పాడుచున్నారు. తమిళ దేశ విద్వాంసులు ఆంధ్రభాషలోనే తమ కృతుల నభివ్రుతముగ రచించిరి. ఆంధ్రదేశీయులు మాత్రము తమిళ, మళయాళ, కన్నడకృతులను పాడుటలేదు. ఆంధ్రభాష, ప్రాచ్య ప్రపంచమున ఇటాలియను భాషతో తుల్యముని చేర్పించినది. సంగీతమున కీర్తి ఎంతయు నొప్పియున్నది. ఇతరప్రాంతములవారు ఆంధ్రభాషను సంగీత సాధనముగ నుపయోగించుండు, ఆంధ్రులు దీనిని మరింత తయార్చునంతో చేపట్టుట యవసరము. కాకినాడలో

గానపథము పాఠిక సంకల్పములనుండియు జయక్రమముగ నిర్వహించుచు, డి. బి. కొమ్మిరెడ్డి నూర్యశాలారాయణ మూర్తిగారు ప్రకటనార్థముగ నేవలెయున్నార. ఇటులనే ఆంధ్రదేశమున దలి వివిధ ప్రదేశములలోను ప్రోత్సహము గలుగుట యవసరము. ఆంధ్రశాస్త్రము ప్రోత్సహ మొనగవలయునని పథి కులను గోరుచు, శ్రీనివాసయ్యగారు తమకృపాపాత్రమును కర తాళపథములమధ్య ముగించిరి.

పిమ్మట విజయనగర వాస్తవ్యులగు కె. యస్. రామ మూర్తిగారు ముచ్చటించుచు, శ్రీనివాసయ్యగారుసంగీతము యయిన పలిపిన మహావకారమును విజయనగర మొప్పటికిని మరల జాలదనిరి. త్యాగయ్యకృతులను ప్రవేశపెట్టి వానిని ప్రచురించునట్లు చెప్పటమే, శ్రీనివాసయ్యగారు విశేషముగ పాటు బడిరి. ఇప్పుడు త్యాగయ్య కృతులను జనసామాన్యము వాడుచున్నాడు. శ్రీనివాసయ్యగారి శాస్త్రమును విజయనగరమునందు వలపున స్థాపించుచు రుచియు, పేరు చివరలో జాలలో విజయనగరమునందే నివసించి జేహయాత్ర సక్కుడ చాలించినదని తమకు సమ్మతముగల దనియు, రామమూర్తిగారు పలికిరి. పేరు గావించిన మర యొకమేలును పేర్కొనిరి. శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రోత్సహ పరచినచో, వెంకటస్వామి శాయమగారి పేరు నింతమంది వినియుండెను. విజయనగరములోనే, శాయమగారి గొప్ప తనము నంతగ నెరుగఁజేసిరి. అట్టివారిని లాలించి బుజ్జగించి, చెన్నపురికి చెప్పించి, వారిశ్రేణులనుండి ప్రతీకలను వ్యాప ములనువాసి, శ్రీనివాసయ్యగారు శాయమగారికి లైసెన్సెచ్చిరి. ఈవిషయమున పేరుచేసిన మేలును ఆంధ్రదేశమును అందు మాఖ్యముగ విజయనగరమును ఎన్నటికిని మరలవలసిన జెప్పుచు, రామమూర్తిగారు శ్రీనివాసయ్యగారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకపదనముల నిచ్చించిరి.

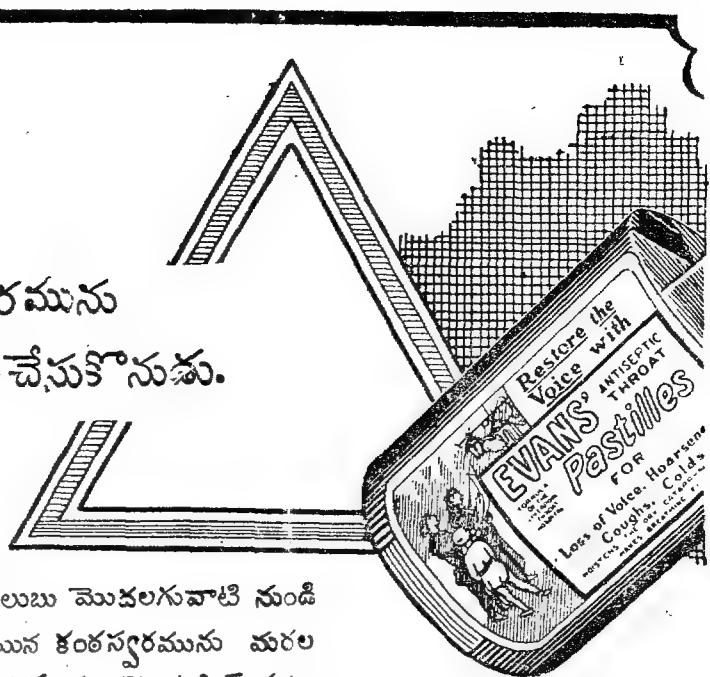
పిమ్మట, అక్కతు లుపన్యసించుచు, కవిశ్రేణుల శ్రీనివాసయ్యగారు సంగీతకళన పలిపిన మహావకారమును ప్రకటించిరి. ఆంధ్రదేశమునందే నూతనసంకల్పములక్రిందల తామిదేశమునకు వచ్చియుంటియనియు, తామంద్రులమరియు ఆంధ్రాభిమానము తమకుగలదనియు, అప్పుడును నుండిరి. ఆంధ్రదేశమునందలి సంగీతమున తమకు గనుపించిన రెండువిషయ ములనుమాత్రము చెప్పిరి. ఆంధ్రశాస్త్రము సాహిత్యమును చక్కగ పాడెదరు. ఆంధ్రభాషలో పేర్కొన కృతులు దివిస బతుటచే, వానిని పాడునపుడు కవిగారు తమకన్న ఆంధ్రులు శబ్దజ్ఞానము నధికముగ జూపెదరు. శ్రీనివాసయ్యగారి, అనుభవము సంగతి తమకు తెలియదుగాని, తాము నిష్పక్షపాతము ఆంధ్రశాస్త్రముల స్వరకల్పనల శ్రీలో కాలముగనుపించి, హాయిగ పాడియుండిరి. ఇప్పుడు వాడును స్వయముతో సంగీ తమును నింపుచున్నచో, తాము చింతించదలము, అప్పుడును నుండిరి. ఆంధ్రశాస్త్రములలో తమకు గలపించిన అవసరము రెండుగలవు. వారు పాడెడి రాగములు శోకరసము నెక్కడుగ చెలుపునదిగ నుండెను. ఈత్యాసాధారికము లయిన పంథిక లేతందెను. సంగీతము పాడునపుడు, నెప్పుడు తక్కువగనుండె ను. దురితకాలము హాయి నంతగ నొసఁగకుండెను. దాక్షిణ్యముల గానమునందు కొంచు నెప్పుడు యధికముగ నుంతుటచే, ఎక్కుడు హాయిని గొలిపియించునట్లు. అయినను ఇది తాము అభ్యసేప్పుడు శిష్ట సంపద్యములపట్టి ఊహించిన విషయములు గాని, వినిపెట్టి సిద్ధాంతమేమియు జెప్పవలసిన అప్పుడును వలెలి. ఆంధ్రులు భావోద్వేగముగాన, సంగీతమునందును వారి కట్టి ఉత్సాహ మేర్పడి యుండవచ్చును. శ్రీనివాసయ్యగారు నూదించిన విషయన ఆంధ్రదేశసంగీత మభివృద్ధి జెందు గాకయుండు, ఆంధ్రులమును తాము ఆంధ్రదేశ సంగీతకళా వ్యాప్తి గాఢముగ వాంఛించుచున్నారనియు, అప్పుడును నుండిరి.

అప్పుడులకును ఉపన్యాసకలనను వందనములతో సభ ముగిసెను.

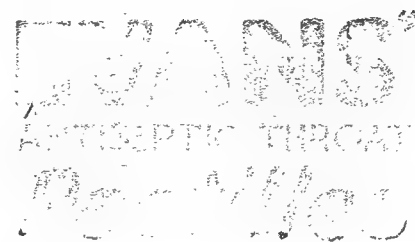
కృష్ణరంజన నాటకసభ

సంద్యము, దిసంబతు 18.—కృష్ణరంజన నాటకసభ వారు ఒక నెలకనములనుండి ఈ సభమును ప్రదర్శనములు జరుపుచున్నారు. వారికి కృష్ణమునపుయన్నను పథ్యముల అశాలోగ్యముగనున్నను 12వ లేతిన పేరు రామభద్రయ్య అయ్యయ్యక ఉచితవైద్యకళావేదనాతరవాటకమును భక్త్యుగల ప్రదర్శించి 780 రూపములు వసూలయ్యెను. వైద్యకళలు 450 రూపములను పథవా లొసగిరి. సంద్యము ప్రజలు పథవాకి బంగారుతరకముల నొసగిరి. (తెలివార్.)

కంఠస్వరమును సరిచేసుకొనుడు.

శైత్యము జలుబు మొదలగువాటి నుండి బొంగురుపోయిన కంఠస్వరమును మరల కుదుర్చుకొనుటకు ఈ వెన్స్ పాస్టిల్స్ తప్ప. మరి సులభమార్గ మెద్దియునులేదు. త్వరలో గుణమిచ్చి ఉపశమనముగలిగించును.

అందరు కెమిస్టులవద్దకు దుకాణములందు విక్రయించబడుచున్నది
ఇవాన్స్ సన్స్ లెక్కరు అండు
వెబ్ లిమిటెడ్,
లండన్ అండు లెవర్ ఫూల్ ఇండియా
(తెలిసితి ఇ. వి. కె పాటు తలాలా పేటై
నెం. 818, బొంబాయి. 5239

వనాపథిక బృందనిఘంటువు.

వనాపథిక బృందనిఘంటువు కలెక్టరు పి.ఎస్.కె.బి.య్యలకు తెలుసు అయినది కలెక్టరు. కృష్ణరంజన నాటకసభ 18-4-1926 ఇందు సమస్తభాగములు కుడి చేతి భవ్యములచేయు యావారి ఆశు కృష్ణరంజనముల గలవ కులం 1-8 కు 500 కేవలముగల రివ్యముగాది గలవు. కృష్ణరంజనము కలెక్టరు 2-0-0 రెడ్డి పాదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

సంస్కృతప్రవేశ పరీక్షలు

కాంతికాలమునందే ఇంగ్లీషునకునలె సంస్కృత భాషకు గూడ ప్రవేశపరీక్షలు మొదలగుచు ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఆ పరీక్షాఫలితములను నిర్ణయించుటయందు అవలంబించబడుచున్న మార్గములు అసంక్లిష్టకరముగాన, శాస్త్రాధిపత్యముగాన; తా కాచారమునకు ప్రతిపాటుముగాను ఉన్నట్లుగనపడుచున్నది. ఏల యని ప్రవేశపరీక్షయందు సంస్కృతసాహిత్యము, సంస్కృత వ్యాసరచన; తెలుగువ్యాసరచన; ఇంగ్లీషు మొదలగు భాగములను పరీక్షించుచున్నార. సంస్కృతసాహిత్యమునకును, సంస్కృత వ్యాసరచనకును ప్రత్యేకముగా నుత్తీర్ణతగాంచవలయు ననుచున్నార. కేటివరకు పుట్టిన ఏభాషలో నైనను, ఏ పరీక్ష యందైనను సాహిత్యమున, ఆభాషయందే వ్యాసరచనను విషాదీయము కాచారములేదు.

మఱియు సాహిత్యమునందు తీర్ణులై వ్యాసరచనయందు తీర్ణులు కానివారిని విద్యార్థి పరీక్షను చదువుకొనట కర్హులని యా; సంస్కృతవ్యాసమునందు తీర్ణులై సాహిత్యమునందు తీర్ణులయినవారిని విద్యార్థి మొదలగు పరీక్షను చదువుకొనటకు అనర్హులనియు నిర్ణయించుచున్నార. ఇది శాస్త్రమున కుండిత ముండలికి తోచుచున్నదా? వ్యాసరచనము ముఖసాధ్యమనియూ అట్లునిర్ణయించట, ఇట్టియారా మేపరీక్షయందెనుగలదా? కుండితులు విమర్శింతుమగా! ఈ నిర్ణయములను ఎంతమంది విద్యార్థులు నిరుత్సాహపడుచున్నారో కుండితులు గ్రహించి కుండిత పరీక్షలయందును ప్రత్యేకపథలయందును తీర్ణులు ములచేసి వైలోపములను నివారించి మృతప్రాణమైన సంస్కృతభాష నుద్ధరింతురగాక.

ఆకుండి వ్యాసశర్మ.

ఇండియా క్రభక్త్య విధేగాంగులెత్రి పర్ డెస్టిన్ ప్రేగాడు బద్దాను జేసి.

నల్లమందును, మత్తుపదార్థములను విక్రయించుటకు నిర్బంధములకు తుదకు ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టిరి.

స్వేకులేషు జూపమా?

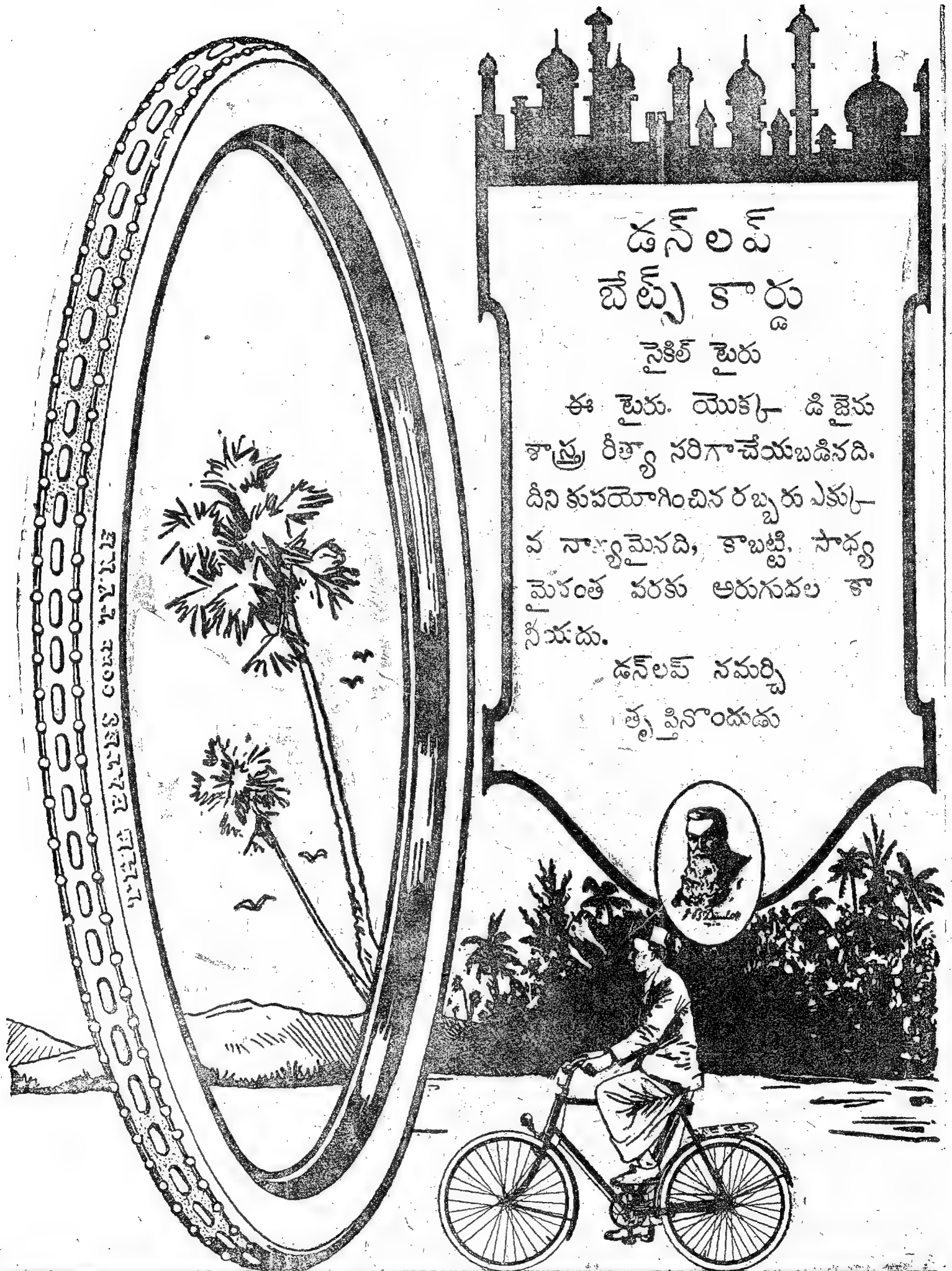
బొంబాయిలో కేసు

బొంబాయి, దిసంబతు 15:—1926 సువత్సము జనవరి నెలలో స్వేకులేషును చేయుచున్న శ్రీమహాజన పంఠపు పథ్యముల 258 మంది పోలీసువాడు అరెస్టుచేసిరి. వీరై జూదమాడుకేరయ ఆశోపించబడిన. తూర్పు ఇండియా క్రత్తి సర్కల్ సంఘమువారు ఈసభలో ఒకసభ్యునిపై ఈ నేరము మోసి కేసు తెచ్చియుంటిరి. బొంబాయిరాజధాని మాజిస్ట్రేటు గారు అరెస్టు నిర్దేశించి తీర్చుచెప్పిరి. కాని పోలీసువారు అప్పీలు చేయగ వైజోద్ధవారకనికి కేసు విధించిరి. ఈతీర్పు ఆధారముగ గైకొని ఈ 258 మందిపై ఛార్జీషీటు వాఖులచేయ పోలీసువారు తీర్మానించుకొనిరిని ఈవిషయమున ప్రతిక వాయుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

తూర్పుగోదావరి వరదల నహాయనిధి

కాకినాడ, దిసంబతు 12:—తూర్పుగోదావరి వరదల నహాయనిధి నవంబరు నివేదిక ప్రకటించబడినది. ఈ నెలలో దు 5918-4-0 వసూలుచేయబడిన. 186 ఫో న కు లు, 585 చీరెలు, 725 కబళ్లు, 424 గజములు చొక్కాగడ్డల వరదలల్ల వచ్చిన చీరకుటుంబములవారికి కుండిపెట్టబడిన. సంఘమువారు ఖర్చు గుడ్డలను భారతదేశపు విల్లులయందు తయారైనగుడ్డలను మాత్రమేకొని కుండిపెట్టిరి. మాలమాదిలకే అధికముగ సహాయ వివ్వబడిన.

వర్షముగాకి కలరా తగిలినపుడు వారికి ఉన్న పోకర్మములను కలుగచేసిన కాకినాడ మునిసిపాలిటి సానిటరీ ఇన్స్పెక్టరులు ఎ. అచ్చారెడ్డి, చ. గోపాలి, పి. యస్. కర్క, పి. నూర్యశాగారాయణశార్మకు జిల్లాకలెక్టరు బ్రహ్మగారు ఒక వేదికతరకమును బహుమతిగ నొసగిరి. (శ్రీ ప్రెస్)

డన్ లప్
బేట్స్ కార్డు
సైకిల్ టైరు

ఈ టైరు యొక్క డిజైను
శాస్త్ర రీత్యా సరిగా చేయబడినది.
దీని కుపయోగించిన రబ్బరు ఎక్కు
వ నాణ్యమైనది, కాబట్టి, సాధ్య
మైనంత వరకు అరుగుదల కా
నీయదు.

డన్ లప్ నమర్చి
త్వప్తినొందుడు

DUNLOP

సంతాననిరోధము

ముమ్మాటికివలదు

ఏవ్యము, నిప్యయోజనము, ఆరోగ్యభంగకరము

గర్భప్రావములు పాచ్యును. వధ్యుర్యోష మేర్పడును
నీతిబాహ్యక ఏర్పడును

[జరుగుమిల్లి సాంబశివరావుగారు బి. ఏ.]

సంతాననిరోధ ప్రచారమున, ప్రత్యేకముగ ప్రచారముగ ఏర్పరుచుకొన్నచో ఏమియు లాభముండదు. అసలు స్వచ్ఛందముగా చెడ్డదా యనునది వ్యక్తులకే వదలవలెను. ప్రస్తుతమున భారతీయుల మనఃవృత్తిని జూడ అసగా జనసామాన్యము యొక్క మనఃపరిస్థితులను ఆలోచించితిమిని గర్భప్రావములు పాచ్యును. సంతాననిరోధ ప్రచారము యొక్క ఉద్దేశ్యములు తుదకు భూతముగ విఫలమగును. క్రొత్తగా బతులుదేరిన నాయులు సమయమును సంఘమువారును, అసగా సంతాననిరోధక ప్రచారక సంఘమువారును, మాల్గుగాడను నివారణజేయదలచుకొన్న రోగము ప్రపంచములో లేనేలేదు. వారనుకొన్న పరిస్థితులు లేనేలేవు. అసవసరముగ వారు కృధా ప్రయోగము మానుకొన్న వాగుండును.

ఈసంతాన నిరోధక సిద్ధాంతము క్రొత్తగా వీరు చెప్పి చెట్టనదిగాదు. వీరిపద్ధతులు క్రొత్తవిగాని అసలు యుద్దేశ్యము అశాశ్వతముగలదు. సంతాననిరోధము ఏవ్యమును పేరును వీరు కల్పించిరి. పూర్వము ఇందుకనే పర్యవసాయమును మరితర పూర్వనిధులను వినిపించుచు వలెననిది. అధునిక కాలముందులె జేరేపాళ్లు లేకుండ పూర్వము రమించెడివారు. ఇంద్రియ నిగ్రహమునే ప్రాధాన్యముగ జేసిరి మనః చాపల్యమును నిరోధించువారిని వారము ఇట్టి కృత్రిమ పద్ధతుల కేల పాల్పడవలెను! అసాధులను అవరణలో చెట్టులు అసవ్యము లేకుండ ప్రయత్నించ గలరా? ఇంతకును చేరుగలరని అనుకొన్నను, స్త్రీ పురుషులు కలియు కాలము చెప్పరాదుగదా! అది తాత్కాలికముగ పాడమేసి ఇప్పుడదా? అట్టి సంకల్పములందు ఈ రెండు గొట్టుములు స్త్రీ పురుషులు ధరించుటకు వ్యవధి ఎక్కడిది? అసలే అధునికమానవులు జీవచ్ఛవములగ పాశ్చాత్య విద్యావిధానము ధర్మము యని తమకై వీరికా నిగ్రహాంతర్య ఎక్కడిది? మనోదౌర్బల్యము వీరికి అపారము. ఇప్పుడు వచ్చినపుడెల్ల కలియుచో పుట్టు సంతానము గూడ దుష్కలులగానే యుండురు. వీరు అనుకొన్న యుద్దేశ్యమునకే భంగము వాటిల్లును. ఆరోగ్యవంతులగు సంతానమును బడయుట గదా వీరి సిద్ధాంతము. అట్టి ఎడల ఒక జేరే, నియములేమన్న, బలమెక్కడ నుండి ఏర్పడును? వీరునుకొన్న ఆరోగ్యవంతులగు పిల్లలను గాంచుటకే గదా మన చెడ్డలు నెలకిన్ని రోజులని నియమించిరి. దానిని జూచి మన నవనాగరకులు నవ్వులు గూడ మనము జూచుచునేయున్నారమే!

నిజముగ మీకు కొద్ది మంది సంతానమే కావలెననియున్న, స్త్రీలు వెలువల యుండుటకు ఒక వారము ముందుగ వారో గూడిన గర్భావృత్తి యుండదే! అశుభము రాండగు స్త్రీల కీసంగతి ఈ నియమాల్పానియను సంఘమువారి కంటె ఎక్కువ ముందుగనే తెలియునే! నాత్మాయమును గూడ దీనినే బలపరుచుచున్నాడే! అట్టి సహజసాధనములను మానుకొని రెండు గొట్టుములు, ద్రావకములను బట్టుకొని జేవులముట అసవ్యముగాదా? ప్రజలు పాలకువ్యము నెడగరి గదా వీరందరును అనుచున్నారు. దారిద్ర్యముతోనూ, అశారోగ్య పరిస్థితులతోనూ, బాధపడుచున్నాడు. అనే దరికమును తొలగించుటకీ నియమిత సంతాన నిరోధక సిద్ధాంతమును ప్రవేశజెట్టితిమనుచున్నారు. అట్టి జేదలిపరికరములను కొనుక్కొనుగలరా? ఇది యొక ఖచ్చగదా? కొనుటకొక ఖచ్చు, వాటిని తుద్రుపరుచుట కొక ఖచ్చు, అద్దానంజేసి ఇందలి నుఖం చెడి?

ఈ సంతాన నిరోధక ప్రచారముచే ప్రపంచములో నున్న సర్వరోగములను, కష్టములను బారదోలి భూలోక సర్వములె (త్రేతావస్తవములె) పుష్టించెదమని వీరనుకొనుచున్నారు. ఇది పిచ్చిద్రవ్యము. మనమేమో సంతానము ఇంతవరకే ఏర్పాటు చేసికొనగల మనుకొనుట అరాంభాసము. ఈ పద్ధతులే చాలవరకు అసవసరము. మరకొందరు ఈ పద్ధతులను తయోగించుకొన్నను, యువయోగించుచున్నారని నిందలుగూడ గలవని దాక్తురు స్వామిగారు వ్రాయుచున్నారు. సంతాన నిరోధక ప్రచారక సంఘమువారు జెప్పు మార్గములన్నియు నమృదగినవి గావలెనున్నారు. నిజముగ అశారోగ్యముగ నున్న దంపతులు సంతానము గనరాదన్న, వీరితల్లిని ప్రేరేపించేవలెను. అసగా అసంతాన కారణమును అసగా ఇచ్చలేకుండ జేయవలెను. లేకున్న ఈ సాధనములు నిప్యయోజనమును చూపుదు. హిందులలో సంతాన నిరోధముండదటయే జననములు చాల తక్కువని పరిశోధించాయను. కాని ఇది తప్పు

దాక్తురు, రైలీస్కాటుగారు నిరూపించుచున్నారు. యూరపులో ప్రప్రథమమున సంతాన నిరోధమును ఉత్తరపుజేసి జన్మకొన్నది హిందువారే, ఇంగ్లాండులోనూ, చెన్నైలోనూ సిద్ధాంతమును నిషేధించిరి. ప్రాంతులలో సంతాననిరోధమును నిషేధించిరి. అట్టి, పంచర్యములందు ఈ మూడు దేశములందు జన సంఖ్యను జూచిన, హిందులలోనే, సంతాన నిరోధమును విరివిగ ప్రభుత్వము వ్యాపించినచో నేతమున జనములు నూటికి 20.9, ఇంగ్లాండులో 16.7, ప్రాంతులలో నూటికి 18.9. చూచితిరా చదువలారా వీరు అపినదేశముల జనాభాయే వీరికే ప్రతికూలముగ చాటుచున్నది. గాన ఈకృత్రిమ సంస్థన నిరోధము మిషంకల్పములు నెరవేరవు నరకదా, వీటిని నమ్ముకొని మనుషివారి రోగ్యనేలేని అనివాహితులు, విరతంపులు దిగిలేని పైన నేను జెప్పినటుల గర్భప్రావములకు అసకాళ మేర్పడును. వ్యభిచారమునకు అసకాళ మేర్పడును.

మూల్గును సిద్ధాంతముగూడ తప్పు ఎప్పుడో 1798 లోమూల్గును అనునాతడు తన సిద్ధాంతమును ప్రకటించెను. ఆహారపదార్థములకంటె ఎక్కువగా మనఃపులు అమితసంఖ్యకులగ బతులుదేరెనరు, తిండిచాదు. అందుచే వివాహమైన పిదప మనహందరము విశేషముతో కొంతవరకు నిగ్రహముతో నుండవలెననెను అసగా నియమిత సంయములందు సక్కుకుగ కలియవలెనని ఆకలి యభిప్రాయము. అతియగాని ఈరెండు గొట్టుముల నువయోగింపవలెనని ఆకలి యభిప్రాయముగాదు. ఈనూతన సంతాన నిరోధక సంఘమువారిట్టి పద్ధతులను అవలంబించెనరని ఆకడేమత్రమాహించినను ఆతడు భయకంపితుడై ఏనిగించుకొనుండ యుండెడివాడుగాదని ఖటాంధముగ జెప్పగలడను అసలు దాక్తురు స్వామిగారు మాల్గుగారికి ఆరిక కౌస్తుభము తెలియదనే యభిప్రాయము. జీవకౌస్తుభముగాదే రాదని అయన తలంపు. కిం చెతు గూడ ఈ విషయములు ఆతనికి తెలియనే తెలియనయచున్నాడు. అసలు సంతాన నిరోధక సాధనము లేకనే జనులందు సంతాన పటిమ దగ్గిపావును నుడవచున్నాడు. దానికి కారణమును అయన గ్రంథములో నిరూపించెను. ముందు వాటినిగూర్చి వ్రాసెనను. మాల్గు ఒక్క తప్పును జేసివాడని స్వామిగారి అభిప్రాయము. ఆహారమును కొనుక్కొనుటకు డబ్బుచాలకపోవుటయే. తిండి చాలకున్నదని మాల్గును అసాహజుడనని స్వామిగారి అభిప్రాయము. అసగా మరెక్కి తనకుగావలసిన తిండిని కొనుక్కొనుటకు డబ్బులేక పోవచ్చును. డబ్బులేకునని, తిండి, ఆహారపదార్థము లుండనే యున్నవి. లేనిదెల్లా డబ్బు కావలసిన ఆహారమును కొనుక్కొనుటకు డబ్బుచాలకపోవుటనే మాల్గును తిండిచాలకున్నదని పారబాటు బడివాడని నిర్ధారణ జేయుచున్నాడు. ఈవాదమంతయు సమంజసముగ యున్నది.

ఇంగ్లాండులో తమప్రజలకు ఆహారమును తయారుజేయుని సంగతి నిజమే. అసగా ఆహారపదార్థముల యంత్రత్రిశయ తలంపులేదు. కారణమేమన, బట్టునునేయుట, ఇంజనులను నాకలను నిర్మించుట వారికి ఎక్కువ లాభకరము. క్రమతక్కువ, ఫలపథికము, ప్రజలకు చాలినంత ఆహారపదార్థముల నుత్పత్తిజేయుట నెన్నడును ఇంగ్లాండు ప్రయత్నించలేదు. ప్రపంచము అంతటను జూచిన ఎక్కడను ఆహార పదార్థముల లోటు గానించదు, తిండి చాలక పోవుటలేదు. ఒకజేరేచాలకుండ ఆహారపదార్థములు కొన్నిచోట్లందున్నను, దానికి కారణము జనసంఖ్యగాదు. దానికి కారణము ఈఅధునిక పారిశ్రామిక ఆకలిపిదానములు లోప భూమివృద్ధియందులయే యనుచున్నాడు. ప్రపంచము లోధాన్యమును మనుష్యులసంఖ్యలను గడపుయొద్దేశ్యముతో అసగా అందరికీ సరిపావుటలు పండించరు. ఎంతవండిన ఎంత లాభండునో ఆంతవరకే పండించెదరు. లాభమే వారికీప్రధానము. ఎక్కువ లాభమువచ్చిన ఎక్కువగా పండించెదరు. లాభ తుతక్కువగా వచ్చునని లోచివవును తక్కువగానే పండించెదరు. ఇది ప్రజలకు చాలినో తోష యనునది వారికి తోషనే తోషదు. గాన ఆరిక కారణములే సంతాన నిరోధమును బోధించువారు అసవసర క్రమబద్ధులయే గాక లేని సంగతులను ననుకొనుచు నిరుపయోగమును నివారణోపాయమును చెబుచున్నారు.

జనసంఖ్య తగ్గినంత మాత్రాన పనిలేనివారి సమస్యను పరిష్కరించ వలెను. జనసంఖ్య తగ్గుటకును జీవనోపాధి కలుగుటకును ఎట్టి సంబంధము లేదు. జనసంఖ్యతగ్గినను జీవనోపాధి గడవక బాధపడుచున్నవారు బాధను అనుభవించ వలసినదే. ఉన్నవారి బాధ నెవరును మాన్పలేరు. ఈపుట్టబోవు వారిని తగ్గించినవారికి జీవనోపాధి లేనిబాధ యుండదు గాని ఇదివరకే బాధపడు చున్నవారి గతి ఏమి? జీవనోపాధికి తోడ్పడక పోవుటయే గాక, మరింతకష్టముగ జేయును. ఏమన, ఉత్పత్తికిని, ఖర్చునకు లంగరు అందదు. ఉత్పత్తినిబట్టి ఖర్చుండదు. ఖర్చువారి ఖర్చుది. ఉత్పత్తివారి ఉత్పత్తిది. ఇటీవల అధికారవర్గమువారు గూడ జనసంఖ్య ఎక్కువగుటచేతనే ఇంతగా పరిస్థితులు నిరుత్సాహముగ ఏర్పడినవిని, ఇటీవలనే రాయలు వ్యవసాయ విచారణ సంఘమువారు

భారతీయులను సంతాననిరోధమును గావించవలెనని సిఫారుజేసిరి. సంతాన నిరోధమునకే దేశదారిద్ర్యము బోదు. తక్కువ జన సంఖ్యవలన ఇతివరకు లె. ఆహారము ఇప్పుడు క్రొత్తగా వండదు. లభించదు. దారిద్ర్యము నుండ తిండి సరిపావుటను, సంతాన నిరోధమున కేదియు సంబంధము లేదు. గొడు లావ్యునికి పీర్లవంతుగ కెంత సంబంధము? ఈ రెండికిని అట్టి సంబంధమే గలదు. అసలు జీవనోపాధి చాలవంతులకు, లేదు. రణ మేదియో యరయుటలేదు. ప్రస్తుత పరిపాలనకు కామే ఈ దారిద్ర్యమునకు జనసంఖ్యకు సరిపావు తిండి లాటకు కారణము. ఇంత మంది పట్టణములు జీవచ్ఛవములై దోగ్యములు లేక ఉన్న ముడులు మాన్యములు తెగ నమ్ముకొని 15, 20 రూపాయలు ఊదీగమునకు చొప్పునను లభించుటలేదు. ప్రజలకు గరవబడుచున్న విద్యావిధానము నిస్సార్థమైనది. నిప్యయోజనము. ఏనుగులవంటి యువకులను పీనుగలుగ పిప్పిజేసి పిల్చివేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు వీరికి జీవనోపాధి తుపయోగించెడి వృత్తివిద్యను జేర్చరు. తమ కార్యాలయములందు గుమాస్తాగా వనిక వచ్చునటులు విద్యను నేర్చుకును. ఉన్న రోలది యుద్యోగములకు ఈ సాంఘిక తగవుల రోజులలో బాటజేసెను అన్నకాలమున ఎన్నిటిని ఎందరి కీముగలరు? ఈ ఉద్యోగములు తప్ప జేరు పరిని కరీరమును కష్టించి ఆధునిక యువకులు జేయలేరు. ఆర్యులేని పరిక్షలను జెట్టి ఇవాచరములకు గాని గ్రంథములను నియమించి లోకజ్ఞానమును నువయోగించని అప్రస్తుత పరిస్థితి గ్రంథములను నల్లజేయించి యువకులను పీనుగలుగ తయారు చేయుచున్నాడు. జర్మనీ మున్నగు దేశములలోను, తుదకు జిప్సవదేశ మని జేరుగాంచిన రషియాలోను ఇటలీలోను వనిలేనివారి సమస్య లేనేలేనవచ్చును. ఈభాగ్యముతయు మనదెలిపి సామ్రాజ్యముతోనే. దీనికి గారణము ప్రభుత్వవిధానమేమన వీరిగ మరల వ్యక్తికరీచనకర్తరలేదు.

జర్మనీలో ప్రభుత్వమువారు విద్యార్థులకు వివి, పరీక్షలతోబాటు వృత్తివిద్యను జేర్చెనరు. దోరిక ఉద్యోగములు దొరకనచ్చును. దొరకనివారికి కచేరీలుట ప్రాకులాడక, వార్తాపత్రికలందు ఖాళీ యున్నవేమాయని దీనవదనములతో రిరగకండ ఏనో వృత్తి విద్యయును ప్రవేశించి పాట్లపోను వుండురు. సోషియలు రషియాలో పరీక్షలేలేవు. అంతయు ప్రభాభిప్రాయమునబట్టి ప్రభుత్వవిధానము నడుచును. ఇటలీలో నిరంక్షర మూర్ఖులు ముస్సోలినీగారే అన్నిటిని ఏర్పాటు జేసెదరు. ప్రజలను దేశమున తుపయోగించునటులు వారికి వలయు జనకులను ఏర్పాటుజేసి వారి కష్టముఖములను ఆరయుచున్నాడు. ఇటీవల ఇటలీలోనున్న గయాగుమూని నంతకు నేడవచ్చుచేసి ఎందరికీ జీవనోపాధిని గలుగజేసిరి. ఈప్రకారము జీవనోపాధికి తడవోపాయముల సరయునటుల ప్రయత్నించవలెనని ఈకృత్రిమ పద్ధతులను ప్రచారము పల్పరాదు. రోగమొకటి మందొకటి అయిన ఏమి లాభము?

నేటిసరికి సంతాననిరోధము ఆరోగ్యకరముగాదని వైద్యులు జెప్పుచున్నారు. ఈనివయమై ఏకాభిప్రాయము గుడరలేదు. ఆరోగ్యభంగకరముని వైద్యులకుచున్నాడు. నయద్యులలో నయద్యులకే భిన్నాభిప్రాయమున్నట్లు ఈ సంతాన నిరోధమును ప్రచారము పల్పచున్న ఏవయద్యులభవము లేనివారయ్యాను ప్రజలను పాపరీయించుటకు అధారము తెలియకున్నది. సంతాన నిరోధముచే సంధ్యారోషము ఏర్పడునని నయద్యులు తెలుపుచున్నారు. గర్భప్రావములు ఎక్కువగును. నీతి బాహ్యతకు అసకాళ మేర్పడును. ఆరోగ్యమునకు భంగము గలుగును. రెండు గొట్టుములను అమర్చుకొనుట ఏవ్యము. ఇదియుంగాక కృత్రిమ పద్ధతులవలన, ప్రకృతి లక్షణముగు పద్ధతులచే గల్గు సుఖముండవనీ జేకగ జెప్ప నక్కరలేదు. ప్రస్తుత మింతటితో ముగించి సంతాన నిరోధము ముమ్మాటికి వదిలి జెప్పుచున్నాడను. సంతాన నిరోధమునకు ఇంకను అజేపగ లేన్నియోగలవు. ఇంతవరకే యువోద్ధాతను. సమిరుర్పముగ ముందు వ్యాపములందు సమగ్రముగ చెబుచువాడను.

సంతాన నిరోధముచే సంధ్యారోషము ఏర్పడునని నయద్యులు తెలుపుచున్నారు. గర్భప్రావములు ఎక్కువగును. నీతి బాహ్యతకు అసకాళ మేర్పడును. ఆరోగ్యమునకు భంగము గలుగును. రెండు గొట్టుములను అమర్చుకొనుట ఏవ్యము. ఇదియుంగాక కృత్రిమ పద్ధతులవలన, ప్రకృతి లక్షణముగు పద్ధతులచే గల్గు సుఖముండవనీ జేకగ జెప్ప నక్కరలేదు. ప్రస్తుత మింతటితో ముగించి సంతాన నిరోధము ముమ్మాటికి వదిలి జెప్పుచున్నాడను. సంతాన నిరోధమునకు ఇంకను అజేపగ లేన్నియోగలవు. ఇంతవరకే యువోద్ధాతను. సమిరుర్పముగ ముందు వ్యాపములందు సమగ్రముగ చెబుచువాడను.

బీజే బంద్
బీజే బంద్ - సీరె పోయిన, పిర్వమును గట్టికరకుటకు ప్రసిద్ధి జేరినది, స్వచ్ఛముందు గాని మూత్రముతో గాని పిర్వము స్థితి మగుచున్నయెడల తక్షణం నిలిపివేయవలెను. నపుంసకర్మమును తొలగించి యావన ముఖమును ఎంతవలసినది కయినను రెండుగంటలలో సరములకలము నిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతానంతులకు జేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడినది. 20 మూత్రల సీసా 1-3 2-0-0. వి. పి. చార్జిజేరు.
ఆర్యవైద్యశాల మం. 1159-1127 కి, బైరాగిమఠం నీధి, మహారాజు.

షియాలి తాలూకా రాజకీయ సమావేశ

శ్రీమాన్ నివాస అయ్యంగారి
అధ్యక్షతన సమావేశ మగుట

డిసెంబరు 14:- షియాలి తాలూకా రాజకీయ సమావేశము శేరిలింగంపల్లి శ్రీనివాస అయ్యంగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. శ్రీనివాస అయ్యంగారి పాటు చెప్పి పురిమిడి వచ్చిన శ్రీయుతులు శ్రీమూర్తి, ముత్తంగం మొదలియారు గార్లను సభ్యుల సంఘము వారు ఉచితగౌరవముతో సగరవిధులయందు ఉంచెనని విభాగవనమును తీసికొనిపోయిరి.

సి. యా. హత్తురంగ మొదలిగారు బాటియన్ల జమను సెలకొల్పించు ఇది స్వాతంత్ర్యతాకమనియు, దీనిగౌరవమును కాపాడుటకై ప్రజలు తమ ప్రాంతముల నైనను భారపోయి నులయినదియు చెప్పిరి. పిమ్మట తాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యులు మువాడు శ్రీనివాస అయ్యంగారికి సభ్యులవలెను సమర్పించిరి.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

శ్రీనివాస అయ్యంగారు అధ్యక్షునిగా వలంకొని ఇట్లు చెప్పిరి:- 50 సంవత్సరముల తొలిదినవారే స్వరాజ్య సంగ్రామమును చక్కగ జరుగగలరని నా అభిప్రాయము. 50 సంవత్సరముల నయస్సుకొల్పిన నావంటివానికి కొన్ని సమయములు అలసట అధైర్యము ఏర్పడుట సహజము. ప్రజలను నందరియు నూతనపరచు శ్రమయున్నది. నూతన ఉద్యమముల కన్నిటికిని యువకలే నాయక లగవచ్చును. భారతదేశమునందుకూడ ఈ విధమున యువకలకు అధికత్వ ఏర్పడవలెను. నైపుణ్య కమిషనువారిని బహిష్కరించు ప్రయత్నములు దేశము నందు చక్కగ కొనసాగుచుండుట సంతోషకరముగా విషయము. ముద్రాను రాజధానివారకూడ నైపుణ్య కమిషనువారిని సంపూర్ణముగ బహిష్కరించవలయునని కోరుచున్నాను.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు దొమినియను హోదావిషయమై మాట్లాడుచు కొన్ని చెప్పిరి:- ముగ్గురియల నిస్సట దొమినియను హక్కులు పొందుటయగును. స్వాతంత్ర్య ఆదర్శమును అంగీకరించు విషయమై నాయకలలో ఎందును భేదాభిప్రాయ ముండవలయునో తెలియుచున్నది. భారతీయులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముల ఆదర్శముగ నుండుకొని, అలంకములను లక్ష్యముచేయక పాటుపడవలయునని కోరుచున్నాను. ఈ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు కలుగగల ఆమూల్యభావమును వృష్టియొందుచుకొని యువకలందరూ ఉద్యమజయమునకై పాటుపడవలయునని కోరుచున్నాను."

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్యదర్శియగు సి. మకదమం పిల్లైగారు ఉపన్యసించు భారతీయులందరూ స్వాతంత్ర్యోద్యమము అంగీకరించుచున్నారనియు, అన్ని పక్షముల వారు ఆమోదించగల కార్యక్రమమును నిర్ణయింపవలయునను ఉద్దేశముతో సభాసభ్యులవారు దొమినియను కోరినదియు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

తాలూకా రాజకీయ సమావేశము విధానములను ప్రతిపాదించు బిల్లును తాలూకా నాయకుల ఎడల పోలీసువారు జరిపిన దౌర్జన్యమును ఖండించుచు నైపుణ్య కమిషనువారు చెప్పి పురికొనవచ్చినపుడు వారిని సంపూర్ణముగ బహిష్కరించవలయుననియు తీర్మానములు గావించబడినవి. సభాసభ్యులందరూ నూచింపబడిన దొమినియను హోదాతప్ప మిగిలిన అంశముల నన్నిటిని ఆమోదింపచు మరెయ్యి తీర్మానముగావించబడినవి.

(ఆ. పి.)

శరీరమును ఉత్తమముగా నొనర్చుటకు, రక్తి
పుష్టి గలిగించుటకు ఖ్యాతిగాంచిన మా
ఆతంక నిగ్రహమాత్రలను
సేవింపుడు. 82 మాత్రలగు డబ్బీ 1 కి ద 1-0-0,
క్యేటలు ఉచితము.
ఆతంక నిగ్రహ ఫార్మశీ,
219 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

"సిల్క్ వంటి మజిలీను"

దొరలు ప్రీతిగా వాడెదరు. అన్ని కాలములలోను వాడెదగినది. కాంపెలు తాను 12 గజములు, 8 పెద్ద కమిజు లను. రూ. 7-8-0. ఆరు కమిజులు 15 అంగుళములు మెడకొలత తగినవి. పెట్టె రూ. 9-0-0. పట్టుకమిజులు 8 గల పెట్టె మీరు అంపిన కొలతకారం అమర్చినవి రూ. 9-0-0. అక్కరలేనివో ఖరీదు తిరిగి అంపెదము. ఈధర 80 రోజులే. 5288-2 గుప్తా అందు కో., చికాగోలో సిటీ.

భేదముకలదు
లిబర్టీ కలము నుపయోగించి, దానికిని
తదితర పూరుపేరులేని చాక కలములకు
భేదమును గుర్తించుదు.

మీకు సరియైనది దియే!
నూరురకములకు పైగా రాయగలమున్నది.
మీరు వాటిలో సేర్పరుచుకొనగలను.

Sole representative for India,
Alfred BROOKE,
(Eastern) Ltd.,
HARDWEAR PEN CO.

P. O. Box 375,

BOMBAY.

శ్రీ పురుష ప్రేమ రహస్యములు.

ఇందు శ్రీ పురుష బాతులు, ఏయే బాతిపుకము జేయబారి శ్రీ దగునదియును, శ్రీ పురుషుడెట్లుల విశేషములొనరినదియు, శ్రీమ శ్రవాహ నిదిత్రగమనము, వ్యభిచార దోషము, అనమూలదాంత్యము, సాంసారిక జీవనము, నైవాహికములు, కేయాదుమండిత మర్మములు, సతీపక్షుల సరస్వలపములు, యో, నో జ్యోగము, పుంసత్వవిహీనదోషములు, శుక్లవృక్షము, అశోమిక సంయోగాభిలాషలని దోషములు, గర్భధారణము, సత్యంతానమును బడయవలసిన మార్గములు ఈ మొదలయిన యంశము లీ "శ్రీ పురుష ప్రేమ రహస్యము" లను గ్రంథము నందు పరిచయముగ విశదీకరింపబడినవి. ఇయ్యది ఆంధ్రులగు వారి శ్రీ పురుషుల గృహములందు బరసీయ గ్రంథముగ నుపయోగింపబడవలయును. వాటియు దీని యుండనేక చిత్రపటము లెలాగునాడుగా, పందర్బాను సారముగ పొందుకలువబడినవి. ప. నెం 5426 వెల రూ. 1 0 0

మహారాజ హస్తకళా, అరుణాచల మొదలిప్పి, మద్రాస్

తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

కలకత్తా కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

పైసంఘభ యా నెల 2 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరము జరిగెను. ఈ క్రింది 34 గరు కలకత్తా కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా నెత్తుకొనబడిరి.

1. చాలి రామసోమయాళుగారు 2. మండల కరం గయ్యకాయగారు 3. పాడుపాడి శత్యకారాయగారు 4. శేతుగండి పాపాయమ్మగారు 5. దంతురి కాతయ్యగారు 6. మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు 7. నీడకొండ వెంకటరత్నం చౌదరిగారు 8. గాడేపల్లి కృష్ణమూర్తిగారు 9. చాక్షర శుబ్రహ్మణ్యంగారు 10. మారిన సరస్వతిగారు 11. కళా వెంకటరావుగారు 12. నడింపల్లి శుభరాజుగారు 13. రణింక మల్లియ్యగారు 14. ఎక్కలం శుభరావుగారు 15. బారిష్టరు కాకిరేపల్లి శేషగిరిరావుగారు 16. వెన్నేటి సత్యకారాయగారు 17. మొదలగంటి తిరుమలరావుగారు 18. సబ్బిపేట వెంకటకుమార్ పూర్ణ కృష్ణరావుగారు 19. మల్లిపూడి శర్లంరాజుగారు 20. వృంధింపాడే వరసత్యకారాయగారు 21. పుణలూరి కోదండ రామయ్యగారు 22. పాలకోడేటి గరుమూర్తిగారు 23. చింతలచెర్ల వెంకటాద్రిగారు 24. బాబాల చలమయ్యగారు 25. శేషరావు కామరాజుగారు 26. కలపాక సత్యకారాయగారు 27. చాలి లక్ష్మీకారాయగారు 28. కల్లూరి వెంకటశుభరావుగారు 29. రావు అప్పయ్యరావుగారు 30. కోడేటి రంగారాజుగారు 31. వడలి జోగయ్యకాస్త్రిగారు 32. పాపాడవెంకట శ్రీరామ నూర్యారావుగారు 33. వోలేటి సరళింహంగారు 34. జేవులపల్లి వెంకటనూర్యకారాయగారు మూర్తిగారు.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య,

కార్యదర్శి.

1 మిగత 29 ధరఖాస్తులు రాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యదర్శికి పంపబడినవి.

స్థానికు పబ్లికు ఉద్యోగముల నివ్వవలెను

పోలీసు డిపార్టుమెంటునందు శ్రీలున్న లక్ష్మీ లాహోరు దౌర్జన్యములు జరిగియుండవు అలహాబాద్, డిసెంబరు 14:- శ్రీలకు పబ్లికు ఉద్యోగముల నివ్వ మాడదను నిర్ణయమును రద్దు చేయవలయునను విషయమై అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయసంఘమున చర్చజరిగెను. జులైనది ఈవిషయమై మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- పోలీసు డిపార్టుమెంటునందు భారతదేశపు శ్రీలతో ఉద్యోగములందుండిన లక్ష్మీ లాహోరు సగరములందు ఇట్టి దౌర్జన్యము జరిగియుండదు. పురుషులపై శ్రీలు తమ జీవితముకొరకు ప్రభుత్వమువారికి బానిసలై తమవ్యక్తిత్వమును వదులుకొనక. ఇట్టి వరినీకు లేవ్వదీనప్పుడు నాయకులపైబడి కొట్టుటకుబడులు శ్రీలు తమ ఉద్యోగములనే వదులుకొనియుండెడివారు. పోలీసు మున్నగు ఎక్కివ్యాటిపు డిపార్టుమెంటుల యందు శ్రీలకు ఉద్యోగము లివ్వబడిన వరిసాలనను చక్కగ కొనసాగునని నా అభిప్రాయము.

ఈ విషయమై కొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట ఈ తీర్మానము నిరాకరింపబడినది.

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100 5365 బహుమానము

అద్భుత మూలరోగనివారిణి
మందువెల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు వేరు
ఆత్రేయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

మీకు ఇది ఔసరం
కోఆయత్ వెంట్రుకలను కాళ్ళతముగ మొలవికుండ
జేయును. బుడ్డి రు. 8. ఈ నెల ఆఖరు వరకు రు. 2-0-0 మా
తెం. ఆద్రును:- ధన్యంతరయం, నాయునివల్లి,
1420 శేటపాలెం పోస్టు బాపట్ల తాలూకా.

లోకలుబోధుల చట్టము

శాంతిభాగము

నవరణనూచనలు

లోకల బోధుల జిల్లానునిసినిటీల చట్ట పరంగా గూర్చి విచారించుటకు ముందు నిన్న 14-12-28 మధ్యాహ్నము 11-30 గంటలకు సెక్రటరీ యింటివద్ద జరిగిన సమావేశములో శాస్త్రముయొక్క అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులను హాజరయి, ప్రారంభ చర్చ కొంతవరకు జరిగిన పిమ్మట ఆధిక సంఖ్యాకులు యాక్రిండిషియన్ తీర్మానించిన తేలియనున్నది. తాలూకా బోధులకు నియమిత సంఖ్యకు పైగా పథ్య లుండగూడదు. తాలూకా బోధులయొక్క పథ్యల సంఖ్యలో శాస్త్ర పథ్యము గ్రామ పంచాయతీయొక్క పథ్యాలచే నెన్నుకోబడవలెను. పొలిగిన ముఖ్యత భాగము పరాసరి యెన్నికమూలమున నెన్నుకోబడవలెను. అన్ని విధములకు పథ్యలను చెల్లించునా రం దకును ఎన్నికలకు వోలర్లుగా నుండవలెను. మహమ్మదీయులకు, భారతీయ క్రైస్తవులకు ఆరీ దావీతులకు, ఆరీ ఆంధ్రులకు, వారివారి జనసంఖ్యబట్టి క్రత్యేక స్థానము లేర్పరచబడవలెను. తాలూకా బోధులయొక్క అధ్యక్షులందరూ అధికారతీర్మా జిల్లా బోధుల పథ్యలుగా నుండవలెను. జిల్లా బోధులకు పొలిగిన పథ్యలు పరాసరిగా వోలర్లచే నెన్నుకోబడవలెను.

జిల్లా బోధులకు నియమిత సంఖ్యకు పైగా నిర్దేశ కం తె నెక్కువ గా కుండగ నిర్దేశ మెంటు చిత్తుచట్టములో నూచించబడినదీని యూరోపియనుల నుండియు, ఆంగ్లో యిండియనుల నుండియు, ఉద్యోగములనుండియు, ప్రభుత్వమువారిచే నామినేటు కావడవలెను. ఈ విధముగా నామినేటు కావడిన పథ్యలు అధ్యక్షునియొక్క గాని లేక ఉపాధ్యక్షునియొక్క గాని యెన్నికలో పాల్గొనగూడదు. జిల్లా బోధుల అధ్యక్షులందరూ గూడ ఎన్నుకోబడవలెను. జిల్లా బోధులకు యిద్దరు పథ్యలు ఆయా జిల్లాలయొక్క గ్రామపంచాయతీలను నిర్మించియు నెన్నుకోబడవలెను. మెహారిటీ సంఘము లచే నెన్నుకోబడు ప్రత్యేక స్థానములు జిల్లా బోధులకును తాలూకా బోధులకును నొకేవిధముగా నుండవలెను. జిల్లా బోధులలో 2/3 భాగముయొక్క సిఫార్సుచేరి అసిస్టెంటు యింజనీరులను రాష్ట్రీయోక్యోగము గావించునాకు ప్రభుత్వమువారి కొనగవలెను. జిల్లా బోధులకును తాలూకా బోధులకును యెన్నికల రీతి సంవత్సరముల కొకసారి జరగవలెను. తాలూకా బోధుల అధ్యక్షులును మునిసిపలు చైర్మనులును తమ సంఘముల యొక్క నియమిత సంఖ్యలో 2/3 భాగము పథ్యలు తమచే విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానముల గావించినచో తమపదవులను విడిచిపెట్టవలెను. నియమిత సంఖ్యలో సగముకంటె నెక్కువమంది పథ్యలచే కొక విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానము గావించబడుచో, ఆయా స్థానిక సంఘములు ప్రభుత్వము నూచనలు గానించునపుడు ప్రభుత్వమువారు అధ్యక్షునిగాని లేక చైర్మను గాని తొలగించు అధికారము పొందియుండవలెను. కంటెనెరు పన్ను, బాటు సాదల పన్ను గూర్చి గవర్న మెంటు బిల్లులో గావించబడిన నూచనలు ఆమోదించబడినవి. వివిధ స్థానిక సంఘముల మధ్య నుండయందు తగాదాలు కొద్దవ్వరా పుష్కరించబడుట కరగిన నవి బంధన లేర్పరచబడెను. యొక్క పయస్సుగలవారు వోలర్లచేయు నాకు మునిసిపలు యెన్నికలవిషయమున ఆమోదించబడినవి. మునిసిపలు కాన్సిలు పథ్యలందరూ మూడేడ్లకొకసారి యెన్నుకోబడవలెను. కొలెవనులవ్వారా సాంకేతిక యెన్నికకద్దరి తీసికేయబడవలెను. మునిసిపలు కాన్సిల్లకు నియమిత సంఖ్యకు పైగా నిర్దేశ పథ్యలను యూరోపియను, ఆంగ్లో యిండియను అధికారతీర్మల నుండి ప్రభుత్వమువారు నామినేటుచేయవచ్చును. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాననిబంధనలు చైర్మనేర్మను గూడ నిర్దేశవలెను. జిల్లా బోధుల అధ్యక్షులు కావన పథ్యలకును ఆంగ్లో పథ్యలకును ఎన్నుకొనబడిన తక్షణమే తమపదవులను విడిచిపెట్టవలెను. మునిసిపాలిటీలకు అధికారోద్యోగలను నియమించు నూచన ఆమోదించబడవలెను. స్థానిక సంఘములన్నిటియొక్క యెన్నికలకు పునఃపునః సమానముగా నాకు ప్రతిపక్షముగా నొకసంఖ్య.

గవర్న మెంటు చిత్తుచట్టములో పన్నులకు సంబంధించినవిబంధనలు చాలావరకామోదించబడినవి. ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించిన చిత్తుచట్టముయొక్క విచారణ ప్రభుత్వమువారుచేరి వివరించబడిన సంగతులను లోకలుబోధుల గ్రామపంచాయతీల చట్టములో తేల్చి యొక చిత్తు చట్టము రాయారుచేసి క్రకటించునంత వరకు నాచాయవా చేయబడినది. జిల్లా, తాలూకా, పంచాయతీ బోధులయొక్క వ్యవహారముల నిర్ణయించబడినదేగాని, ప్రాథమిక పాఠశాలలయొక్క వ్యవహారము నిర్ణయించబడుటకు నీయవలెను. జిల్లానునిసిపలు చట్టముగూర్చి గవర్న మెంటు చిత్తుచట్టముయొక్క విగిరినవిబంధనలయొక్క విచారణ జనవరి నెలకు నాయవా చేయబడినది. (జి. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928-వం దినంబరు 17-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిని ,, క 42 కలం ద 13 0 0 13 8 0

నల్లూరిని ,, డిల్ ,, 13 8 0 14 8 0

ధిల్లి ,, డిల్ ,, 15 8 0 17 8 0

రాగులు క. 164 బస్తా 1-కి ,, 11 0 0 12 0 0

శుభ్యలు ,, ,, 21 0 0 24 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 16 0 0 17 0 0

నెనగలు ,, డిల్ ,, 15 0 0 17 0 0

పెసలు ,, డిల్ ,, 16 0 0 17 8 0

వినుములు ,, డిల్ ,, 15 8 0 17 8 0

ఉలము ,, ర 195 ,, 10 8 0 11 8 0

3. నూనెపప్పులు

శుభ్యలనూనె బా 1-కి ,, 145 0 0 150 0 0

నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 21 0 0

నేరు నెనగకప్పు బా 1-కి ,, 49 0 0 50-0-0

నేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 110 వినుకా నూనె 98

అముదము బా 1-కి 95 0 0 99 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాడకము బా 1-కి 100 0 0 101 0 0

కూరకము ,, 75 0 0 88 0 0

దిరకకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి 70 0 0 84 0 0

దనియాల ,, బా 1-కి 70 0 0 84 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలియం నులుగు 1-కి ర 40, 43

కాళినా నీలియంకట్టు ,, ,, 50, 55

బెల్లము బా 1-కి ర 28 0 0 49 0 0

అస్కానకర్కర బస్తా 1-కి ,, 25 16 0 26 2 0

చింతకండు బా 1-కి ,, 85 0 0 70 0 0

5. ఇనుము

వట్టారోం బా 1-కి ,, 82 0 0 84 0 0

చదరం ,, 29 0 0 35 0 0

రవుండు ,, 27 0 0 35 0 0

6. నూలు

నం 20 టెన్ని సింహం యాటి ద 8 2 0

నం 6 ,, కట్టారి ,, 5 8 0

నం 24 ,, లాక్ ,, 6 0 0

నం 20 1/2 టెన్నిప్రీలు ,, 7 7 0

నం 40 బామురు 10 సా ,, 11 12 0

నం 44 సాందో ,, 6 2 6

నం 40 రాడి ,, 10 8 0

నం 4 టెన్నిమసీడు ,, 4 12 8

7. దూది

బోందావట్టు బాదన 1-కి ద 856 0 0

8. లోహములు

కండి 100 కులం 1-కి ద 60 12 0 ద 61 8 0

బంగారుకులం 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0

సవరణ 1-కి 18 7 0

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 281 0 0 284 0 0

రాగి బా 1-కి ,, 279 0 0 282 0 0

9. రంగులు

అతి మేలు స్వీట్లకలండు అతివరంకా సింహం

సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి ద 58 0 0

,, నీలిరం 1 కరి 1 10 0

,, 14 కరులు 1 10 0

,, 28 కరులు 1 9 0

,, 56 కరులు 1 8 0

,, 1 అందర 1 8 0

కెర్నలు పొక్కునూనె బోలెట్ అనూ (బుర్లి-రెడ్డు) 3 4 0

కాంగో 8 కి 1 0 0

కనక 4 కి 1 2 0

నేషనల్ ఇండియన్

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెని

లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పర్చబడ్డ రెటైంపులాభముల పద్ధతి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు

యొక్క వివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కంపెని యిదితప్ప మరియొకటి లేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ చేసరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.

వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.

4777 వి. కె. చెట్టి,

కెక్రెటరీ మద్రాసు.

ఫోను నం, 2420 పానుబాక్సు నం, 150

చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,

కార్మిక సర్కార్లు, రెజినాడ్

“వశీకర లేహ్యము”

వీర్యమున గట్టిపరచును, సింహముతో పోరాడగల శక్తి నిచ్చును. పంభోగమునకు కొంత వ్యవధినిచ్చును. రక్తము కుభ్ర వరమున, గొండ్రాడ్లకు సంతానము కలిగించును, స్త్రీపురుషు లకు అనందము కలగజేయును. హిమాలయ పర్వత ఎడమూలకలు బంగారుతో చేయబడినవి. గుణములేదన్నవారికి డబ్బు వాతము అంపెదము. డబ్బా 80 కు. దు. 8 మాత్రమే. 5288

1 డాక్టర్ ఎ. ఎస్. మూర్తి, చికాకోల్ సిటీ.

జాతకము

3149

జాతకవక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని నూకు కంపె నచో జాతకనియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కర్మము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 లకు వి. పి. గా కంపెదము. క్యాక్చరు రీడింగుతో ఒక సంగీత ఫలం ఆర్కెడ్ నెంకలు కాస్త్రీ, 1-4-0

గోపాలపురం, కొత్తపేటపొస్టు, గోదావరి జిల్లా

పాలనుండి వెన్న తీయు మెషిన్లు

“Standard” Cream Separators

(ఇత్తడి, బ్రాండ్ చేసిన వికెలితో కాగా పూజాబడినవి.) ప్రశస్తమయిన నీలగిరి కాఫీ, తేయాకు (టీ)

(1) వెన్నతీయు మెషిన్లకు ద డి 5 ఇండియన్లో అనగా మదరాసు బోంబాయి రాజధానలలోనూ (మెహారు హైదరాబాదు మొదలైన స్టేట్సులలోనూ), (2) కాఫీ, తేయాకు లకు ఉత్తరప్రదేశ్, బెంగాలు, మధ్యప్రదేశ్, పంజాబ్ లో వేలెట్టు కావలయును. వలయువారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయగోరెదము. (నం 5440)

జి. టి. దాస్ అండ్ సన్సు, విశాఖపట్టణము.

స్వయంశిత్రా సంస్కృత

గ్రంథములు! నగముధరలు

81-12-28 వరకే. న. స్వామినాథకాస్త్రీ కృతము తెలుగు లిపిలో తెరుగు అర్థములతో వ్రాయబడినవి.

అసలుధరలు:—శబ్దరూపావళి 0-5-0; నీతికథా సప్తతి 0-12-0; బాలకాండంబరి (పద్యము) 0-6-0; లింగాను కాండము 0-4-0; భాగవతపంచాంగిక 1-4-0; ఈ అంబుడున్న ఒక్కసారిగా కొనువారికి ఇది 1-4-0 కే ఇవ్వబడును.

అడ్రెసు:—N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నరసింహం M A. (టయినింగు కాలేజి, రాజమండ్రి. 4768)

రత్నపురుష లేహ్యం

కుక్కనమ్మమున రక్తింది మంచుబలము చేయుటచే కాగ మేవానోప్పులు తిమ్మెరులు మొదలగు మేవాన్యాధులకు రాజు దానమునంటి. నెలరోజులు మందు కురిదు రు 8-4-0.

(శిక్షలేహ్యం) కలుకు డబ్బీ 1-8-0.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

5125 (రాజనరము) కూర్మ గోదావరిజిల్లా

